

PROTOKÓŁ KONTROLI  
MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

w Warszawie ul. Niepodległości 218 (kod pocztowy 00-911) zwanego w dalszej treści MON

Tematem kontroli jest wykonanie budżetu państwa w 2006r. w części 29-Obrona narodowa.

Kontrolę przeprowadzili kontrolerzy Najwyższej Izby Kontroli – Departamentu Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego:

– Sławomir MARCINIAK – doradca techniczny na podstawie legitymacji służbowej nr 983 w okresie od 11 stycznia 2007 r. do 6 kwietnia 2007 r. z przerwą od 18 stycznia do 1 lutego 2007 r. oraz od 23 lutego do 12 marca 2007 r.

– Ryszard ZAJĄC – główny specjalista kontroli państwowej, na podstawie legitymacji służbowej nr 1556 oraz upoważnienia nr 052277 w okresie od 11 stycznia 2007 r. do 6 kwietnia 2007 r. z przerwą 19-21 stycznia oraz od 1 lutego do 1 marca 2007 r.

– Mieczysław AMBROSEWICZ – specjalista kontroli państwowej, na podstawie legitymacji służbowej nr 2433 oraz upoważnienia nr 056353 w okresie od 26 lutego do 3 kwietnia 2007 r. z przerwą w dniu 27 luty oraz 5-16, 23 marzec 2007 r.

– Arkadiusz TULPAN - główny specjalista kontroli państwowej, na podstawie legitymacji nr 2113 oraz upoważnienia nr 056348 w okresie od 29 stycznia do 6 kwietnia 2007 r., z przerwą 30-31 styczeń, 1-5, 8-15, 21-23 luty oraz 21-23 marzec 2007 r.

– Rafał KOMOROWSKI – młodszy inspektor kontroli państwowej, na podstawie legitymacji nr 2449 oraz upoważnienia nr 056328 w okresie od 11 stycznia 2007 r. do 6 kwietnia 2007 r. z przerwą w dniach od 30 stycznia do 2 lutego 2007 r. oraz 13 marca 2007 r.

Ministrem Obrony Narodowej jest od dnia 7 lutego 2007 r. pan Aleksander Marek Szczygło. Poprzednio Ministrem Obrony Narodowej był od dnia 31 października 2005 r. do dnia 7 lutego 2007 r. pan Radosław Sikorski.

Dyrektorem Departamentu Budżetowego Ministerstwa Obrony Narodowej jest od dnia 13 lutego 2006 r. pan gen. bryg.. Andrzej Fałkowski. Poprzednio, tj. od dnia 4 marca 1996 r. do dnia 31 stycznia 2006 r. Dyrektorem DB MON był gen. dyw. Marcin Krzywoszyński.

Głównym Księgowym Budżetu Resortu Obrony Narodowej jest od dnia 1 kwietnia 1996 r. Leszek Malinowski

## **I. REALIZACJA WNIOSKÓW NIK DOTYCZĄCYCH WYKONANIA BUDŻETU W 2005 R.**

Kontrola wykazała, że Minister Obrony Narodowej w piśmie nr 2402/7/DB z dnia 20 lipca 2006 r.- zobowiązał Szefa Sztabu Generalnego WP, Sekretarza Stanu i Podsekretarza Stanu w MON, wszystkich dysponentów środków budżetowych oraz dyrektora Departamentu Kontroli i organy sprawujące nadzór nad jednostkami sektora finansów publicznych do „niezwłocznego” spowodowania (podjęcia) wyszczególnionych w piśmie działań mających na celu realizację ww. wniosków NIK

Dowód: akta kontroli str. 573-576

Zalecone przez Ministra działania dotyczyły realizacji 9 wniosków. Wśród tych zaleceń brak było bezpośredniej dyspozycji dokonania zwrotu na centralny rachunek bieżący budżetu państwa kwot 28.337,9 tys. zł i 1.792,1 tys. zł, zgodnie z wnioskami NIK (nr 2 i 3). W tym zakresie Minister polecił „ponowne ustalenie i pilne odprowadzenie na centralny rachunek bieżący dochodów budżetu wszystkich zaległych dochodów, w tym z tytułu sum na zlecenie”, co dotyczyło także realizacji wniosku nr 8. Jako realizatorów ww. polecenia Minister Obrony Narodowej wskazał Sekretarza Stanu w MON oraz wszystkich dysponentów środków budżetowych.

W powołanym wyżej piśmie Minister Obrony Narodowej zobowiązał kierowników komórek organizacyjnych MON oraz dysponentów drugiego i trzeciego stopnia ustanowionych przez Ministra Obrony Narodowej „do przedstawienia do Departamentu Budżetowego – w terminie do 30 listopada 2006 r. – stosownych informacji o podjętych w zakresie ich kompetencji działaniach oraz złożenie meldunków dotyczących wykonania zaleceń pokontrolnych”.

Zestawienie powyższych informacji, na żądanie kontrolujących, przedstawił dyrektor DB MON wraz ze sformułowaną na podstawie tych informacji oceną Departamentu wykonania wniosków NIK. W ocenie DB MON 9 wniosków zrealizowano w pełni, 1 częściowo (nr 1), a wniosek nr 2, dotyczący zwrotu na centralny rachunek bieżący budżetu państwa kwoty 28.337,9 tys. zł, nie został zrealizowany.

Podane przez DB MON uzasadnienia w powyższym zakresie włączono do akt kontroli str. 566-633

Analiza materiałów w sprawie realizacji wniosków NIK, przekazanych DB MON przez zobowiązanych do tego dysponentów środków budżetowych i dyrektorów departamentów MON wykazała, że w materiałach tych brak było np. informacji o wykonaniu polecenia Ministra Obrony Narodowej dotyczącego rozważenia potrzeby dokonania zmian w zapisach §11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 lutego 2005 r. w sprawie funduszy i gospodarki finansowej Wojskowej Agencji Mieszkaniowej<sup>1</sup>. Z przekazanych przez DB MON materiałów wynikało, że dysponenci drugiego stopnia wydali zalecenia podległym dysponentom ustalenia i odprowadzenia wszystkich zaległych dochodów. Brak było jednak w tych materiałach informacji o kwotach zaległych dochodów ustalonych i odprowadzonych (bądź nie) na centralny rachunek bieżący dochodów budżetu państwa przez dysponentów drugiego i trzeciego stopnia ustanowionych przez Ministra Obrony Narodowej.

W zakresie realizacji wniosku nr 3 (o zwrot kwoty dochodów Wojskowego Biura Emerytalnego w Warszawie w wysokości 1.792,1 tys. zł nielegalnie wykorzystanej na wydatki) stwierdzono, że w wyniku interwencji DB MON, dyrektor byłego Departamentu Spraw Socjalnych i Rekonwersji MON zawiadomił w dniu 2 sierpnia 2006 r. rzecznika dyscypliny finansów publicznych o ujawnieniu okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych w wymienionych WBE poprzez nieprzekazanie należnych budżetowi państwa dochodów i wykorzystanie ich na wydatki. Wszczęte przez rzecznika postępowanie wyjaśniające zostało przez niego umorzone. Według postanowienia rzecznika z dnia 2 listopada 2006 r. o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, zostało umorzone na podstawie art. 76 ust 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych<sup>2</sup>

Dowód akta kontroli str. 868-871

## **II. NADZÓR I KONTROLA DYSPONENTA CZĘŚCI 29 BUDŻETU PAŃSTWA NAD GOSPODARKĄ FINANSOWĄ PODLEGLYCH JEDNOSTEK**

W obowiązującym w 2006 r. regulaminie organizacyjnym Ministerstwa Obrony Narodowej<sup>3</sup> sprawowanie nadzoru nad realizacją dochodów i wydatków budżetu resortu powierzono Departamentowi Budżetowemu MON, natomiast prowadzenie kontroli w tym zakresie – Departamentowi Kontroli MON.

<sup>1</sup> Dz. U. Nr 30, poz. 255 ze zmianami

<sup>2</sup> Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

<sup>3</sup> Dz. Urz. MON z 2002 r. Nr 3, poz. 19

Zadania w zakresie nadzoru nad wykonywaniem budżetu określone zostały w decyzji Nr 391/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie planowania i wykonywania budżetu resortu obrony narodowej<sup>4</sup>, w myśl której m.in.

- „nadzór nad bieżącą realizacją dochodów i wydatków budżetowych dysponentów trzeciego stopnia sprawują organy finansowe dysponentów wyższego stopnia, którego plany finansowe obejmują wydatki tych dysponentów”;
- dyrektor Departamentu Budżetowego MON przedstawia- poprzez Sekretarza Stanu- w terminie 45 dni po zakończeniu kwartału zbiorczą informację kwartalną, umożliwiającą dokonanie przez Ministra Obrony Narodowej oceny gospodarki finansowej oraz przebiegu realizacji zadań przez podległe jednostki budżetowe.

Sporządzone przez DB MON informacje o realizacji budżetu na dzień 31 marca, 30 czerwca i 31 grudnia 2006 r. oraz materiały o realizacji budżetu na dzień 30 września 2006 r. przez dyrektora DB MON na posiedzeniu Komisji Budżetowej w dniu 26 października 2006 r. włączono do akt kontroli str. 351-428 i 897-945.

Organizacja kontroli jednostek sektora finansów publicznych resortu obrony narodowej, w zakresie określonym w art. 46 ust. 1 i 2 oraz art. 153 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, określona została w decyzji Nr 251/MON z dnia 28 czerwca 2006 r.<sup>5</sup> w sprawie kontroli gospodarowania środkami publicznymi w resorcie obrony narodowej.

Wg „Rocznej informacji z działań kontrolnych w zakresie gospodarowania środkami publicznymi w resorcie obrony narodowej w 2006 roku”, sporządzonej przez DB MON i przekazanej Ministrowi ON pismem nr 844/DB z dnia 21 marca 2007 r., w 2006 roku w resorcie obrony narodowej przeprowadzono łącznie 285 kontroli związanych z bieżącą realizacją dochodów i wydatków budżetowych. Kontrole przeprowadziły następujące komórki i jednostki organizacyjne resortu: Dowództwo Wojsk Lądowych- 91 kontroli; Dowództwo Sił Powietrznych- 32; Dowództwo Marynarki Wojennej- 14; Dowództwo Garnizonu Warszawa- 18; Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej- 3; Departament Budżetowy- 10; Departament Kontroli- 48; Departament Infrastruktury- 11; Departament Spraw Socjalnych i Rekonwersji- 21; Szef Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia- 34; Szef Wojskowych Służb Informacyjnych- 3. W wyniku ww. kontroli, w 2006 r. do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przekazano łącznie 166 zawiadomień o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Po przeprowadzeniu postępowań wyjaśniających do

---

<sup>4</sup> Dz. Urz. MON Nr 18, poz. 196 ze zm.

<sup>5</sup> Dz. Urz. MON Nr 12, poz. 152

Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych zostały skierowane 34 wnioski o ukaranie, które objęły 37 osób.

Dowód akta kontroli str. 771-774

W strukturze organizacyjnej DB MON funkcjonował Oddział Organizacji i Nadzoru, w którym utworzono dwa stanowiska starszych specjalistów z zakresem obowiązków do przeprowadzania kontroli gospodarki finansowej w jednostkach budżetowych resortu. Na obydwu lub jednym z tych stanowisk w 2006 r. okresowo występowały wakaty. W czasie kontroli NIK obsadzone było jedno stanowisko.

Dyrektor DB MON informował, że: „(...) w 2006 roku Departament Budżetowy nie stosował mierników wykonania zadań, będą one wdrożone i realizowane od 2008 roku.”

### **III. POPRAWNOŚĆ I RZETELNOŚĆ KSIĄG RACHUNKOWYCH**

#### **III.1 Badanie systemu rachunkowości i kontroli wewnętrznej**

##### **III.1.1 Zgodność stosowanego systemu rachunkowości z przepisami prawa**

Wyniki badania w tym zakresie przedstawiono w kwestionariuszu A i włączono do akt kontroli (str. 841). Nie stwierdzono niezgodności stosowanego systemu rachunkowości z obowiązującymi przepisami prawa.

##### **III.1.2 Ustanowienie procedur kontroli finansowej**

Wyniki badania w tym zakresie przedstawiono w kwestionariuszu B i włączono do akt kontroli (str. 842). Rejestrację powstania zobowiązania księgowano na kontach rozrachunkowych w ewidencji pomocniczej SI "MIS -UMOWY", natomiast w SI Średnia-K(rab) nie wpisywano dat operacji gospodarczej (daty faktury) podczas rejestrowania powstania zobowiązania (pkt 9 kwestionariusz B).

##### **III.1.3 Funkcjonowanie systemu księgowości komputerowej**

Wyniki badania w tym zakresie przedstawiono w kwestionariuszu C i włączono do akt kontroli (str. 843). Ewidencję powstania zobowiązań księgowanych na koncie 201-1 „Rozrachunki z dostawcami z tytułu wydatków budżetowych” prowadzono w księdze pomocniczej SI "MIS-UMOWY". W SI Średnia- K(rab) konto 201-1 (strona Ma) nie zawierało zapisów dat dokumentów (faktur).

#### **III.2 Przegląd analityczny ksiąg rachunkowych**

Zgodnie z art. 23, ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości<sup>6</sup> zapis księgowy powinien zawierać m.in. co najmniej datę dokonania operacji gospodarczej.

Zapisy księgowe w systemie finansowo-księgowym Średnia-K(rab) na koncie 201-1 (strona Ma) „Rozrachunki z dostawcami z tytułu wydatków budżetowych -zidentyfikowanych

---

<sup>6</sup> Dz. U. z 2002 r. nr 76, poz.694 ze zm.

na dzień sprawozdawczy” (wydruk oznaczony symbolem: WU-DP\_GKT/101/B) nie zawierały dat operacji gospodarczych (dokumentów źródłowych - faktur), co uniemożliwiło przeprowadzenie (zawartego w Programie kontroli NIK) obligatoryjnego „Przeгляdu analitycznego ksiąg rachunkowych” w Departamencie Budżetowym MON.

Zgodnie z Decyzją Nr 51/2006 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Obrony Narodowej z dnia 6 września 2006 r. w sprawie obiegu i kontroli dowodów księgowych dysponenta głównego (pkt 22, str. 24) Oddział Księgowości i Sprawozdawczości DB MON winien dokonywać księgowania zakupu i jego rozliczenia według zasad ujętych w Zakładowym Planie Kont. Ewidencję powstania zobowiązań księgowanych na koncie 201-1 "Rozrachunki z dostawcami z tytułu wydatków budżetowych" prowadzono w księdze pomocniczej SI "MIS-UMOWY", natomiast w SI Średnia Krab zaniechano w części prowadzenia rejestracji powstawania zobowiązań na koncie 201-1 poprzez brak zapisów dat operacji gospodarczych (dat faktur).

Realizując zalecenia pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli, na polecenie Ministra Obrony Narodowej, dyrektor Departamentu Budżetowego MON pismem nr 2385/6 z dnia 20 lipca 2006 r. zobowiązał wszystkie jednostki wojskowe do użytkowania z dniem 1 sierpnia 2006 r. nowej wersji systemu informatycznego rachunkowości finansowej Średnia-K(rab) 1.16a. Wymieniona wersja programu zapewniała uniknięcie zaksięgowania niepełnego zapisu (w tym m.in. przedmiotowej daty dokumentu źródłowego).

Dyrektor DB MON wyjaśnił, iż: „(...) Niezaprzeczalną kwestią pozostaje fakt, iż wskazany w wystąpieniu Pana Inspektora „wydruk oznaczony symbolem: WU-DP\_GKT/101/B”, nie zawiera dat operacji gospodarczych, co jednak nie oznacza, że w księgach rachunkowych Departamentu Budżetowego MON, takich wskazań nie dokonywano.

Polityka rachunkowości, w tym sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych kształtowana jest przez kierowników jednostek organizacyjnych z uwzględnieniem szczególnych uwarunkowań w których funkcjonuje dana jednostka.

Przyjęta w Departamencie Budżetowym polityka rachunkowości określa prowadzenie ewidencji zobowiązań księgowanych na koncie 201-1 „Rozrachunki z dostawcami z tytułu wydatków budżetowych” w księdze pomocniczej, której rolę pełni System Informatyczny SI „MIS-UMOWY” (art.17 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości). Zapisy księgowe dotyczące zobowiązań dokonywane są również w księdze głównej – SI „ŚREDNIA - K(rab)”. Łącznie zapisy księgowe dokonywane w księgach rachunkowych zawierają, m.in. niżej wyszczególnione elementy :

1. W księdze pomocniczej SI „MIS-UMOWY”:
  - 1) numer ewidencyjny, pod którym zobowiązanie zostało zarejestrowane,
  - 2) numer umowy, której zobowiązanie dotyczy,
  - 3) numer ewidencyjny faktury,
  - 4) datę wpływu faktury (powstania zobowiązania) – operacji gospodarczej (art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy),
  - 5) numer własny faktury (dowodu źródłowego) i datę jej wystawienia (art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy),
  - 6) typ faktury (etapowa lub rozliczająca),
  - 7) oznaczenie rodzaju, numeru i daty dowodu rozliczającego zobowiązanie,
  - 8) termin uregulowania zobowiązania,
  - 9) kwotą zobowiązania, datę i godz. zapisu (art. 23 ust. 2 pkt 4 ustawy), imię i nazwisko operatora,
  - 10) akronim, nazwę, adres i nr rachunku bankowego kontrahenta,
  - 11) konto klasyfikacyjne wydatku oraz pozycję planu materiałowego, którego wydatek dotyczy,
  - 12) nazwę banku i numer rachunku bankowego, z którego zobowiązanie opłacono,
  - 13) numer, pozycję i datę wyciągu bankowego,
  - 14) kwotę transakcji,
  - 15) dane adresowe dotyczące odbiorcy dostawy.
2. W księdze głównej „ŚREDNIA - K(rab)”:
  - 1) opis zdarzenia gospodarczego (art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy),
  - 2) oznaczenie kont, których operacja gospodarcza dotyczy (art. 23 ust. 2 pkt 5 ustawy)”.

Dowód: akta kontroli str.844-846

### **III.3 Badanie losowo wybranej próby zapisów księgowych**

Populację (zbiór wydatków) objętą oceną stanowiło to samo konto 201-1 „Rozrachunki z dostawcami z tytułu wydatków budżetowych” - zidentyfikowanych na dzień sprawozdawczy (strona Ma). Doboru próby (losowania dowodów księgowych) dokonano przy współudziale odpowiedzialnego za kontrolowaną sferę działalności (upoważnionego przez dyrektora DB MON), którego zapoznano z metodologią doboru próby i przyjętymi parametrami losowania, w tym z progami istotności.

Dowód: akta kontroli str. 854-857

### ***Określenie ryzyka statystycznego i prognozy istotności dla badania***

Dla ustalenia ryzyka statystycznego - RS (ryzyko wydania opinii pozytywnej pomimo występujących nieprawidłowości) przyjęto wysokie ryzyko nieodłączne (RN) i wysokie ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej (RZSKW) – tym samym poziom ufności (PU) wyniósł 95%. Przy przyjęciu wymienionych parametrów RS wyniosło 5% (100 - poziom ufności - PU).

Przyjęto próg istotności ogólnej (TB) dla wartości populacji badanej (przy wyłączeniu płac i pochodnych):

- 3,0% - nieprawidłowości wpływające na sprawozdawczość bieżącą,
- 2,0% - nieprawidłowości wpływające na sprawozdawczość roczną,
- $e$  – błąd oceny równy  $0,7 \times TB$ .

Obliczone progi podlegały zaokrągleniu do 1 tys. w górę.

### ***Zakres merytoryczny badania***

W doborze próby do losowania (przedstawionej w pkt. III.3) przyjęto następujące parametry: tolerowany błąd ( $TB = 76.811.413$  zł, tj. 2% wartości wydatków z wyłączeniem płac i pochodnych  $(3.840.570.695$  zł.), i błąd oceny  $e = (0,7 \times TB)$  tj.  $53.767.989$  zł.

W wyniku przeprowadzonego losowania program PK-4.1 dokonał wyboru 184 dowodów (22 dowody – obligatoryjnie, powyżej ustalonego przez PK-4.1 interwału w kwocie  $17.946.592$  zł. i 132 dowody – losowo) o łącznej wartości  $1.618.564.831$  zł.

W wyniku badania bezpośredniego dowodów (faktur) wyłączono z badania 12 dowodów o łącznej wartości  $87.746.927$  zł i stwierdzono w 2 fakturach błędy formalne na łączną kwotę  $22.833.300$  zł, które nie miały wpływu na sprawozdawczość bieżącą.

Wyniki ekstrapolacji:

1. Sprawozdawczość roczna:

- najbardziej prawdopodobny błąd:  $0,00$  zł, górna granica błędu:  $55.907.040,60$  zł.

2. Sprawozdawczość bieżąca:

- najbardziej prawdopodobny błąd:  $0,00$  zł, górna granica błędu:  $55.907.040,60$  zł.

3. Badanie zgodności:

- najbardziej prawdopodobna proporcja:  $1,10\%$ , górna granica proporcji:  $2,96\%$

Dowód: akta kontroli str.858-865

### ***Inne ustalenia:***

We wszystkich zbadanych 172 dowodach księgowych stwierdzono błąd systematyczny polegający na tym, iż nie wskazano miesiąca księgowania. Obowiązek wskazywania miesiąca księgowania w dekretacji określono w ustawie o rachunkowości (art. 21, ust. 1, pkt 6).



Wymienione dowody z błędem systematycznym wyłączono z kwestionariusza badań i z ekstrapolacji programu „Pomocnik Kontrolera 4.1

#### **IV. POPRAWNOŚĆ SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAWCZOŚCI BUDŻETOWEJ**

Decyzją nr 391/MON z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie planowania i wykonania budżetu resortu obrony narodowej<sup>7</sup>, Minister Obrony Narodowej ustalił (§3 ust. 2 i 3) dysponentów środków budżetowych w resorcie, w tym:

- 5 dysponentów II stopnia (po zniesieniu dysponenta środków budżetowych drugiego stopnia Szefa Wojskowych Służb Informacyjnych<sup>8</sup>)
- 33 dysponentów III stopnia, podlegających bezpośrednio dysponentowi głównemu po powołaniu Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego zgodnie z powołaną wyżej decyzją.

Dowód: akta kontroli str. 290.

Dyrektor DB MON wyjaśniając sprawę sposobu weryfikowania sprawozdań, m.in. informował, iż:

„Zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115 poz. 781), wszystkie otrzymywane sprawozdania podlegały sprawdzeniu, co do ich zgodności z formą i treścią wynikającą z rozporządzenia.

Czynności te polegały w szczególności na:

- bieżącej kontroli terminów składania sprawozdań wynikających z §17 rozporządzenia,
- w zakresie środków budżetowych - na porównaniu danych prezentowanych w sprawozdaniu Rb-23 z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej w Departamencie Budżetowym (saldo konta 223-1),
- w zakresie planu wydatków - na porównaniu danych prezentowanych w sprawozdaniu Rb-28 z danymi wynikającymi z ewidencji pomocniczej prowadzonej w ramach systemu informatycznego Q-bit, w Oddziale Realizacji Budżetu DB,
- sprawdzeniu czy jednostkowe sprawozdania Rb-23 posiadają potwierdzenie oddziału NBP uzgodnienia stanu środków na rachunkach bieżących na koniec okresu sprawozdawczego (miesięczne, z wyjątkiem sprawozdań miesięcznych za grudzień, wg stanu na ostatni dzień sprawozdawczy, a rocznych wg stanu na 16 stycznia), w postaci odcisniętego stempla dziennego na tych sprawozdaniach,

<sup>7</sup> Dz. Urz. MON nr 18, poz. 196 ze zm.

<sup>8</sup> zgodnie z decyzją Nr 369/MON z dnia 19 września 2006 r. w sprawie ustanowienia dysponentów środków budżetu państwa trzeciego stopnia (Dz. Urz. MON Nr 17 poz. 230)

- w zakresie planu dochodów - na porównaniu danych prezentowanych w sprawozdaniu Rb-27 z danymi wynikającymi z załącznika nr 3 do decyzji budżetowej MON na 2006 r.
- sprawdzeniu czy stan zobowiązań wymagalnych prezentowany w Rb-Z zgadza się ze stanem zobowiązań wymagalnych prezentowanym w sprawozdaniu Rb-28,
- sprawdzeniu czy dochody wykazane w sprawozdaniu Rb-23 mają potwierdzenie w innych sprawozdaniach (Rb-30, Rb-31, Rb-34).

Ponadto, każde otrzymane sprawozdanie poddawane było sprawdzeniu, czy zostało sporządzone zgodnie z Instrukcją sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa, stanowiącą załącznik nr 33 do powołanego rozporządzenia. W szczególności sprawdzeniu podlegały:

- zgodność kwot limitu wydatków wykazywanych w sprawozdaniu z kwotami wynikającymi z ewidencji planu wydatków, po uwzględnieniu zmian dokonanych w trakcie roku, prowadzoną przez dysponenta wyższego stopnia,
- prezentacja realizacji wydatków, w sposób narastający od początku roku do końca okresu sprawozdawczego, wg stanu na określony dzień sprawozdawczy,
- zawartość i cechy sprawozdania, tj. czy sporządzone zostało w sposób czytelny i trwałe, czy posiada podpisy osób funkcyjnych, czy jednostka uprawniona do otrzymania sprawozdania otrzymała pierwszy egzemplarz (oryginał) sprawozdania, czy sprawozdania jednostkowe sporządzone zostały w złotych i groszach.

Podczas sporządzania sprawozdań w 2006 r. wykorzystywany był system informatyczny sprawozdawczości budżetowej wojska SI SFINKS\_01, który pozwala kontrolować zgodność danych sprawozdawczych z danymi ujętymi w ewidencji księgowej w trakcie sporządzania sprawozdań”.

Dowód: akta kontroli 744-745

W sprawie działań podejmowanych przez DB MON, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w sprawozdaniach jednostkowych, dyrektor DB MON wyjaśnił, że:

„Departament Budżetowy w 2006 r. zapobiegał powstawaniu potencjalnych błędów oraz usprawniał proces sporządzania sprawozdań budżetowych poprzez m.in. udzielanie bieżących konsultacji, udzielanie wyjaśnień oraz stosowanie programu informatycznego wspomagającego proces wykonania części sprawozdań.

Jako przykłady wspomnianych wyżej działań można wskazać wystosowanie pism do podległych dysponentów drugiego i trzeciego stopnia:

- Nr 56/DB z dnia 8.01.2007 r. i Nr 63/DB z 9.01.2007 r. w sprawie zamknięcia roku budżetowego i sprawozdawczości za 2006 r.,

- Nr 2237/5/Fax z dnia 5.07.2006 r. ze wskazaniem najistotniejszych zmian w obowiązujących sprawozdaniach w związku z ukazaniem się nowego rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości,
- Nr 630/5/FAX z 1.03.2006r. w sprawie wykazywania w sprawozdanych Rb-27 i Rb-34 wpłat na dochody budżetowe z dochodów własnych, w przypadku likwidacji rachunku dochodów własnych w trakcie roku budżetowego (tj. przed 31 grudnia),
- Nr 614/5 z 27.02.2006r. w sprawie ujmowania w sprawozdaniach wydatków niewygasających.

Ponadto, jako reakcję na stwierdzone nieprawidłowości ujawnione w wyniku weryfikacji sprawozdań, wskazać należy działanie podjęte w związku ze stwierdzonymi uchybieniami w przekazywaniu nadwyżki dochodów własnych na dochody budżetowe - pismo Nr 2685/5/Fax z dnia 11.08.2006 r. W ich wyniku do Dowództwa Wojsk Lądowych i Departamentu Administracyjnego MON wystąpiono z pismami (Nr 2969/5 i 2970/5) o podjęcie czynności określonych w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W 2006 r. nie korzystano z możliwości jakie stwarzają postanowienia § 9 ust. 4 powołanego rozporządzenia, tj. nie żądano przedstawienia ksiąg rachunkowych i dokumentów”.

Dowód: akta kontroli 745-746

Odnosnie dokonywanych korekt sprawozdań jednostkowych po upływie terminu ich złożenia oraz terminów ich sporządzania, dyrektor DB MON wyjaśniał, że:

„W 2006 r. dokonywano korekt w sprawozdaniach jednostkowych. Zgłaszane poprawki dotyczyły niżej wymienionych sprawozdań i wskazanych pozycji; poprawki zostały uwzględnione w sprawozdaniach łącznych:

#### 1. Sprawozdanie Rb-23

- 1) poz. 54 - „sumy depozytowe” (za luty – RZI Bydgoszcz),
- 2) zastosowanie niewłaściwego druku sprawozdania (za czerwiec – WBE Kielce, WBE Olsztyn),
- 3) poz. 61 – informacja o środkach w drodze (roczne – DGW, RZI Kraków).

#### 2. Sprawozdanie Rb-27

- 1) kol. 6 – brak planu dochodów (za kwiecień – RZI Zielona Góra),
- 2) kol. 7 i 9 – korekty kwot wykazanych w § 2400 i § 0970 (roczne – RZI Bydgoszcz).

#### 3. Sprawozdanie Rb-28

- 1) kol. 7 – „zaangażowanie” (roczne – RZI Bydgoszcz, 12 TOL, 17 TOL, WBE Szczecin),
- 2) kol. 9 – korekta kwoty ujętej w § 4010 (marzec – 17 TOL, WBE Katowice, czerwiec – DGW),
- 3) kol. 9 – korekta kwoty ujętej w § 4050 (czerwiec – DGW),
- 4) kol. 9 – brak wykazania zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego (grudzień – WBE Kielce, WBE Olsztyn, WBE Poznań, WBE Szczecin, WBE Zielona Góra),
- 5) kol. 9 – korekta zobowiązań w § 4110 i § 4120 (roczne – RZI Bydgoszcz).

#### 4. Sprawozdanie Rb-30

- 1) poz. U 202 – wykonanie dotacji celowej z budżetu (roczne – WDW Unieście).

#### 5. Sprawozdanie Rb-31

- 1) poz. Z 101 – brak wpłaty do budżetu za poprzedni rok budżetowy (półroczne – Dowództwo Marynarki Wojennej, roczne – WZRB Nowy Dwór Maz.),
- 2) błędnie wykazany stan środków na początku roku budżetowego (półroczne - Dowództwo Sił Powietrznych),
- 3) zmniejszenie kosztów, zmiana wyniku finansowego (roczne – WZRB Jarosław).

#### 6. Sprawozdanie Rb-34

- 1) tytuł „A”, korekta poz. K-150, P-150 (I kwartał – 17 TOL),
- 2) tytuł „A”, korekta wpływów na rachunek bankowy, część A sprawozdania – Wykonanie (I kwartał – 17 TOL),
- 3) tytuł „A”, - korekta poz. L-190, P-150 (I kwartał – RZI Szczecin),
- 4) zastosowanie niewłaściwego druku sprawozdania (II kwartał – Dowództwo Marynarki Wojennej, RZI Szczecin, RZI Zielona Góra, WZI Poznań),
- 5) korekta kwoty przekazanej na dochody budżetu państwa, wykazanej w § 2400 (III kwartał – RZI Bydgoszcz),
- 6) tytuł „A”, korekta poz. P-150 i S-190 (IV kwartał – Departament Administracyjny MON, RZI Bydgoszcz),
- 7) tytuł „A”, korekta poz. W-040 (IV kwartał – RZI Bydgoszcz).

#### 7. Sprawozdanie Rb-70

- 1) kol.9 – zmiana planu zatrudnienia (III kwartał – WBE Kraków),
- 2) kol. 11 – zmiana limitu zatrudnienia na koniec okresu sprawozdawczego (IV kwartał – WBE Kielce),

3) kol. 12 - zmiana w planie „osobowe/uposażenia” (I kwartał – WBE Kraków, II kwartał – DGW, IV kwartał - JW 2305 ),

4) kol. 16 – błędna kwota wykonania dodatkowego wynagrodzenia rocznego (IV kwartał – WBE Kraków).

#### 8. Sprawozdanie Rb-Z

1) kol. 3 - błędna kwota zadłużenia ogółem „krajowe” (I kwartał – AON),

2) kol. 10 – błędna kwota dot. zobowiązań wobec banków komercyjnych (I kwartał - Wojskowa Agencja Mieszkaniowa).

Dysponenti środków budżetowych podlegli dysponentowi głównemu w trakcie 2006 r. dotrzymywali terminów przekazywania sprawozdań budżetowych, określonych w załączniku nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115 poz. 781), umożliwiając terminowe sporządzenie sprawozdań łącznych”.

Dowód: akta kontroli 746-747

### **V. REALIZACJA DOCHODÓW**

Ustawa budżetowa na rok 2006 z dnia 17 luty 2006 r.<sup>9</sup> ustalała wysokość dochodów budżetu państwa dla części 29 – Obrona narodowa w kwocie 59.866,0 tys. zł, w tym dla poszczególnych działów:

750- Administracja publiczna	60 tys. zł
752 Obrona narodowa	51.800 tys. zł
753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	6.320 tys. zł
755 Wymiar sprawiedliwości	1.598 tys. zł
803 Szkolnictwo wyższe	88 tys. zł

Dochody budżetowe resortu obrony narodowej określone w decyzji budżetowej na rok 2006 nr 77/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 marca 2006 r.<sup>10</sup> były zgodne z przewidzianymi w ustawie budżetowej na rok 2006.

#### **V.1 Realizacja dochodów według działów, rozdziałów i paragrafów.**

Realizację dochodów budżetowych MON według działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji przedstawiono w tabeli włączonej do akt kontroli str. 733-741

Faktycznie zrealizowane dochody w resorcie ON wyniosły 86.841,5 tys. zł i były wyższe od planu na 2006 r. o 26.975,5 tys. zł, tj. o 45,1%. Dochody osiągnięte w poszczególnych działach wyniosły:

<sup>9</sup> Dz. U. Nr 35, poz. 244

<sup>10</sup> Dz. Urz. MON Nr 3a, poz. 48

- w dziale 750- Administracja publiczna 325,1 tys. zł, tj. 541,8% dochodów planowanych,
- dział 752- Obrona narodowa odpowiednio 71.842,2 tys. zł, tj. 138,7%,
- dział 753- Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne 12.620,1 tys. zł, tj.199,7 %,
- dział 755- Wymiar sprawiedliwości 1.734,9 tys. zł, tj. 108,6%,
- dział 803- Szkolnictwo wyższe 177,8 tys. zł, tj. 202,1%,
- dział 851- Ochrona zdrowia 141,4 tys. zł- nie planowano dochodów.

## **V.2 Różnice między planem a wykonaniem dochodów.**

We wszystkich działach, w których przewidziano dochody w 2006 r. przekraczały one plan. Największe przekroczenia planu wystąpiły w działach: 750 Administracja publiczna, o 441,8%; 803 Szkolnictwo wyższe, o 102,1% i 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, o 99,7%.

Na 16 rozdziałów klasyfikacji budżetowej, w których zaplanowano dochody w czternastu rozdziałach osiągnięto wyższe dochody niż zakładano. Największe przekroczenia planu odnotowano w rozdziałach: 75206 Wojskowe Służby Informacyjne, osiągnięto dochód wyższy o 616,7% (plan -280,0 tys. zł, wykonanie -2.006,9 tys. zł) 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej- o 519,4% (plan - 51,0 tys. zł, wykonanie -315,9 tys. zł); 75297 Gospodarstwa pomocnicze, dochód wyższy o 402,6% (plan -253,0 tys. zł, wykonanie -1.271,5 tys. zł). W dwóch rozdziałach osiągnięto niższe dochody od planowanych: rozdziale 75203 Marynarka Wojenna, osiągnięto dochód niższy o 30,2% (plan -2.724,0 tys. zł, wykonanie -1.901,9 tys. zł) i w rozdziale 75202 Siły Powietrzne, dochód niższy o 21,5% (plan -4.457,0 tys. zł, wykonanie -3.497,5 tys. zł).

Dowód: akta kontroli 733-741

Kontrola wykazała, że na osiągnięcie w 2006 r. w części 29 budżetu państwa dochodów wyższych niż planowanych wpłynęło głównie uzyskanie nieplanowanych dochodów w paragrafach:

- 0970 Wpływy z różnych dochodów, które zostały zaplanowane na kwotę 20.991 tys.zł, natomiast ich wykonanie wyniosło 45.493,9 tys. zł (216,7%). Nieplanowane dochody w §0970 uzyskano głównie w dziale 752, w szczególności w rozdziałach: 75201-plan 3.781,0 tys. zł; wykonanie- 13.814,1 tys. zł (365,4%); 75204-plan 4.428 tys. zł; wykonanie -11.438,5 tys. zł (258,3%); 75211 – plan 997,0 tys. zł; wykonanie 2.978,1 tys. zł (298,7%), a także w dziale 753 w rozdziale 75301- plan 6.304 tys. zł; wykonanie 12.530,0 tys. zł (198,8%);

- 0580 Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, które zostały zaplanowane na kwotę 1.400,0 tys. zł, a wykonane 6.180,0 tys. zł (441,4%). Dochody w tym paragrafie uzyskano głównie w rozdziale 75211- plan 1.284,0 tys. zł; wykonanie 4.389,2 tys. zł (341,8%).

Większość nieplanowanych dochodów uzyskały Wojska Lądowe z tytułu zwrotów wydatków z lat ubiegłych oraz Stołeczny i Rejonowe Zarządy Infrastruktury w Bydgoszczy i Poznaniu z różnych tytułów. Szczegółowe dane w tym zakresie zawierają informacje przedłożone przez Dowództwo Wojsk Lądowych i Departament Infrastruktury MON.

Dowód: akta kontroli str. 731 i 893-896

W związku z uzyskaniem nieplanowanych dochodów w 2006 r. dyrektor DB MON wyjaśnił, że: „(...)resort obrony narodowej nie jest instytucją nastawioną na generowanie dochodów, stąd też nie są one wynikiem celowej działalności, a jedynie „efektem” realizacji zadań statutowych jednostek organizacyjnych resortu (...)”

Dowód: akta kontroli str. 730

### V.3 Należności pozostałe do zapłaty oraz działania związane ze ściągalnością dochodów

Stan należności pozostałych do zapłaty w latach 2005-2006, w tym zaległości netto według rocznych łącznych sprawozdań Rb-27 przedstawiono w poniższych tabelach: (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Należności pozostałe do zapłaty				Porównanie	
	ogółem	w tym zaległości	Ogółem	w tym zaległości	4:2	5:3
					%	%
	2005		2006			
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
<b>Część 29 Obrona narodowa ogółem, z tego:</b>	<b>5.204,3</b>	<b>2.385,2</b>	<b>7.927,5</b>	<b>2.752,3</b>	<b>152,3</b>	<b>115,4</b>
dział 750 Administracja publiczna	0,0	0,0	19,7	0,0	x	x
dział 752 Obrona narodowa	4.664,4	2.257,6	5.957,3	2.504,5	127,7	110,9
dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	189,0	0,0	1.406,5	0,0	744,1	x
dział 755 Wymiar sprawiedliwości	334,2	117,1	544,0	247,8	162,8	x
dział 803 Szkolnictwo wyższe	16,7	10,5	0,0	0,0	x	x

Dowód: akta kontroli str. 263-267 i 347-350

Zaległości z tytułu dochodów budżetowych MON latach 2005-2006 i ich relacja do ogólnej kwoty dochodów budżetowych w tym okresie przedstawiały się następująco: (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Kwota zaległości wg stanu na koniec roku		Relacja zaległości do dochodów w roku w %		3:2 %
	2005	2006	2005	2006	
1	2	3	4	5	6
Część 29 Obrona narodowa ogółem, z tego:	2.385,2	2.752,3	3,1	3,2	115,4
dział 752 Obrona narodowa	2.257,6	2.504,5	3,3	3,5	110,9
dział 755 Wymiar sprawiedliwości	117,1	247,8	8,6	14,3	211,6
dział 803 Szkolnictwo wyższe	10,5	0	5,6		0,0

Dowód: akta kontroli str. 742

Kontrola nie wykazała należności przedawnionych. W tym zakresie dyrektor DB MON poinformował, że do dnia zakończenia kontroli tego zagadnienia, tj. 2 marca 2007 r. Departament Budżetowy MON nie otrzymał żadnych informacji o przedawnieniu, bądź dopuszczeniu do przedawnienia należności budżetowych u dysponentów środków budżetu MON.

Dowód: akta kontroli str. 731.

W 2007 r. dysponent części 29 budżetu państwa nie sporządził i nie przekazał Ministrowi Finansów informacji o umorzonych zaległościach oraz odroczeniu terminów spłat całości lub części należności albo rozłożeniu płatności na raty. Dyrektor DB MON uzasadnił to utratą - z dniem 29 grudnia 2006 r. - mocy prawnej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy- Ordynacja podatkowa<sup>11</sup>, z którego wynikał obowiązek sporządzania przez dysponentów części budżetowych zbiorczych rocznych informacji o dokonanych umorzeniach i przyznanych ulgach.

Dowód: akta kontroli str. 731-732, 783-784

W jednostkowych i łącznych sprawozdaniach Rb-N nie wykazano należności długoterminowych. Według zestawienia obrotów i sald wygenerowanego za część 29 budżetu państwa w systemie informatycznym SI „SFINKS”, ich stan na dzień 31 grudnia 2006 r. wyniósł 4.073.172,25 zł, lecz należności te nie podlegały ujęciu w sprawozdaniach Rb-N

## VI. REALIZACJA WYDATKÓW

W ustawie budżetowej na 2006 r. zaplanowano wydatki, w ramach części 29-Obrona narodowa w kwocie 18.025.667,0 tys. zł, z tego na:

- dotacje i subwencje (grupa 2000) 435.434 tys. zł,

<sup>11</sup> Dz. U. nr 117, poz. 791



- świadczenia na rzecz osób fizycznych(grupa 3000) 4.952.703 tys. zł,
- wydatki bieżące (grupa 4000) 9.031.986 tys. zł,
- wydatki majątkowe (grupa 6000) 3.605.544 tys. zł.

W ciągu roku budżetowego plan wydatków zwiększono o kwotę 653.296 tys. zł, tj. o 3,6%. Ostatecznie plan wydatków wyniósł 18.678.963 tys. zł.

W decyzji budżetowej na 2006 r. Minister Obrony Narodowej określił wydatki budżetowe na kwotę 18.025.667 tys. zł. W załącznikach do decyzji (nr 2 oraz 4) przedstawiono szczegółowe zestawienie wydatków budżetu resortu na 2006 r. oraz jego układ wykonawczy z podziałem na dysponentów planujących i realizujących. Kwoty, według działów i rozdziałów zaplanowanych wydatków budżetowych na 2006 r. były zgodne z kwotami określonymi w ustawie budżetowej.

Dane dotyczące planowanych i zrealizowanych wydatków przedstawiono w tabelach załączonych do akt kontroli str. 658-708 i 765-766.

Wydatki zrealizowane w 2006 r. wyniosły 18.350.531,7 tys. zł (bez wydatków niewygasających wynoszących 142.147,1 tys. zł).

Niewykonany plan wydatków (uwzględniając wydatki niewygasające) wyniósł 186.248,2 tys. zł.

Dowód: akta kontroli 765-766

W odniesieniu do środków niewykorzystanych, wynoszących wg stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. 186.248,2 tys. zł stwierdzono, że stanowią one sumę kwot:

1. 131.409,7 tys. zł – środków zaplanowanych na opłatę podatku VAT od dostaw sprzętu i części zamiennych do samolotów F-16 i niewykorzystanych wskutek mniejszych od przewidzianych dostaw tego sprzętu i części zamiennych ze Stanów Zjednoczonych,
2. 20.000,0 tys. zł – środków zaplanowanych w rozdziale 75201 na wydatki w § 422 Zakup środków żywności- 6.000,0 tys. zł i w rozdziale 75202 na wydatki w § 454 Składki do organizacji międzynarodowych- 14.000,0 tys. zł i nie wykorzystanych na te wydatki,
3. 34.874,5 tys. zł – wydatki niezrealizowane przez dysponentów, zwrócone do budżetu państwa. Zestawienie tych wydatków włączono do akt kontroli str. 780-781.

Uwzględniając zwrot (w dniu 19 stycznia 2007 r.) niewykorzystanej przez WDW Sopot dotacji w kwocie 169,8 tys. zł, którą zakwalifikowano na dochody budżetu państwa, łączna kwota niewykorzystanych środków przez dysponentów w 2006 r. wyniosła 35.041,8 tys. zł.

Kontrola wykazała, że wskutek zablokowania przez Ministra Obrony Narodowej ww. kwot (t.j.131.409,7 tys. zł i 20.000,0 tys. zł), Ministerstwo Finansów ograniczyło

środki dla MON łącznie o 151.409,7 tys. zł. Okoliczności tego ograniczenia zostały udokumentowane materiałami przekazanymi przez DB MON.

Dowód: akta kontroli str. 903 i 956-962

Dyrektor DB MON poinformował, że: „W ciągu roku budżetowego (2006 r.) Ministerstwo Finansów systematycznie przekazywało środki pieniężne, w kwotach pozwalających na pełne pokrycie wydatków budżetowych, realizowanych przez dysponenta głównego i pozostałych podległych mu dysponentów.”

Dowód: akta kontroli 780-782

Ze względu na treść ekonomiczną, w ujęciu grup paragrafów, struktura wydatków w części 29- Obrona narodowa, w ramach kwoty 18.350.531,7 tys. zł (bez wydatków niewygasających), przedstawiała się następująco:

Grupa 2000 Dotacje i subwencje- łącznie wydatkowano 435.682,5 tys. zł co stanowiło 2,4% ogólnej kwoty wydatków w 2006 r.. Największe wydatki wystąpiły w paragrafach:

- 284- Dotacja celowa z budżetu na finansowanie..., w kwocie 292.579,9 tys. zł (67,2% wydatków w tej grupie),
- 252- Dotacja podmiotowa z budżetu państwa dla szkoły wyższej, w kwocie 128.835,7 tys. zł (29,6%).

Grupa 3000-Świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 4.894.996,9 tys. zł, co stanowiło 26,7% ogólnej kwoty wydatków w 2006 r. Największe wydatki wystąpiły w paragrafach:

- 311- Świadczenia społeczne, w kwocie 4.350.200,1 tys. zł (88,9% wydatków w tej grupie),
- 307- Wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń wypłacane żołnierzom i funkcjonariuszom, w kwocie 524.755,2 tys. zł (10,7%).

Grupa 4000- Wydatki bieżące 9.049.183,2 tys. zł, co stanowiło 49,3% ogólnej kwoty wydatków w 2006 r. Największe wydatki wystąpiły w paragrafach:

- 405- Uposażenia żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz funkcjonariuszy, w kwocie 2.826.756,2 tys. zł (31,2% wydatków w tej grupie),
- 421- Zakup materiałów i wyposażenia, w kwocie 1.228.603,4 tys. zł (13,6%),
- 401- Wynagrodzenia osobowe pracowników, w kwocie 1.062.961,0 tys. zł (11,7%).

Grupa 6000- Wydatki majątkowe 3.970.669,1 tys. zł, co stanowiło 21,6% ogólnej kwoty wydatków w 2006 r. Największe wydatki wystąpiły w paragrafach:

- 606 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych, w kwocie 3.223.116,0 tys. zł (81,2% wydatków w tej grupie),

- 605- Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych, w kwocie 639.803,7 tys. zł (16,1%).

#### **VI.1 Zmiany (zwiększenie i zmniejszenie) planu wydatków 2006 r.**

Największe zmiany wewnętrzne, dokonane w ciągu roku, dotyczyły następujących paragrafów:

- § 307 „Wydatki osobowe niezaliczane do uposażeń wypłacane żołnierzom i funkcjonariuszom”. Zmniejszenie planu w tym paragrafie o 69 137,4 tys. zł wynikało z mniejszych niż zaplanowano potrzeb na należności osobowe żołnierzy pełniących służbę poza granicami kraju. Powyższe było wynikiem korzystnego kursu dolara w ciągu roku, w stosunku do zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2006 r.;
- § 406 „Pozostałe należności żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz funkcjonariuszy”. Zwiększenie planu o 60.037,0 tys. zł spowodowane zostało ponadplanową liczbą zwolnień żołnierzy z zawodowej służby wojskowej. Z paragrafu tego wypłacane są bowiem przede wszystkim odprawy dla żołnierzy zwalnianych z zawodowej służby wojskowej oraz ekwiwalenty za niewykorzystany urlop;
- § 422 „Zakup środków żywności”. Zmniejszenie planu o 42.075,7 tys. zł wynikało przede wszystkim z oszczędności uzyskanych w wyniku centralizacji zakupów środków żywności oraz niższych od przyjętych do planowania stanów średniorocznych żołnierzy służby zasadniczej (ponad 5 %);
- § 427 „Zakup usług remontowych”. Zwiększenie planu o 82.214,5 tys. zł wynikało przede wszystkim ze zmian wnioskowanych przez dysponentów drugiego stopnia, które dotyczyły potrzeb w zakresie planu modernizacji technicznej sił zbrojnych, konserwacji sprzętu wojskowego i techniki specjalnej oraz sprzętu powszechnego użytku;
- § 430 „Zakup usług pozostałych”. Zmniejszenie planu o 73.233,4 tys. zł dotyczyło mniejszych niż planowano wydatków m.in. w zakresie usług telekomunikacyjnych, pralniczych oraz krawieckich, a wygosparowane środki przeznaczone na potrzeby związane z zakupem usług remontowych;
- § 454 „Składki do organizacji międzynarodowych”. Zwiększenie planu wydatków o kwotę 41.071,3 tys. zł wynikało z konieczności opłacenia przez Siły Powietrzne składki do NAPMA<sup>12</sup> oraz przez DWL do budżetu wspólnego wielonarodowego korpusu Północny – Wschód;

---

<sup>12</sup> Agencja NATO do spraw zarządzania programem wczesnego ostrzegania i kontroli z powietrza (AWACS).

- § 605 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”. Zwiększenie planu o 54.979,8 tys. zł wynika głównie ze zwiększonych potrzeb w zakresie realizacji „programu samolotowego” oraz inwestycji budowlanych NSIP;
- § 616 „Wydatki na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO i UE”. Zmniejszenie planu wydatków o 56.109,9 tys. zł wynika z braku realizacji programu AGS w 2006 r. oraz niższych niż planowano wpłat składek do NATO, z tytułu realizacji programu NSIP;

Zestawienie zmian wewnętrznych i zewnętrznych w budżecie resortu obrony narodowej ujęto w opracowaniu załączonym do akt kontroli.

Dowód akta kontroli str. 646-647 i 953-954

## **VI.2 Wykorzystanie przez resort obrony narodowej środków otrzymanych z rezerw budżetu państwa w 2006 r.**

Zestawienie zwiększeń budżetu MON z rezerw budżetu państwa oraz wykorzystanie poszczególnych rezerw na dzień 31 grudnia 2006 r. włączono do akt kontroli str. 709-710.

W 2006 r. resort obrony narodowej otrzymał z rezerw celowych budżetu państwa kwotę 653.589,2 tys. zł. Każdorazowo po otrzymaniu decyzji Ministra Finansów o zwiększeniu wydatków, wprowadzano zmiany w planie finansowym resortu. Ogółem w ramach przyznanych rezerw wykorzystano do końca roku budżetowego 516.558,7 tys. zł, tj. 79,0%.

Główną przyczyną niepełnego wykorzystania środków z rezerw był brak możliwości wykorzystania środków rezerw zaplanowanych na zapłacenie w 2006 r. podatku VAT od dostaw sprzętu i części zamiennych do samolotów F-16, których realizacja była mniejsza od zakładanej. Wskutek tego Minister Obrony Narodowej zablokował do końca 2006 r. wydatki z rezerwy na samoloty wielozadaniowe na kwotę 131.409,7 tys. zł.

Dowód: akta kontroli str. 956-962

Pozostałość niezrealizowanych wydatków w ramach rezerw celowych w kwocie 5.620,8 tys. zł wygasła z upływem roku budżetowego.

Ponadto resort ON otrzymał zwiększenie, z rezerwy ogólnej budżetu państwa, na szkolenie oficerów Armii Irackiej na terytorium RP w wysokości 366,0 tys. zł. Ze względu na niedostarczenie przez stronę iracką zaakceptowanego porozumienia określającego ogólne zasady pobytu wojsk irackich na terytorium Polski. Przedmiotowe zwiększenie zostało, na wniosek MON, anulowane stosownym zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów i decyzją Ministra Finansów, a plan wydatków resortu ON został zmniejszony o ww. kwotę.

Dowód akta kontroli str. 647-648 i 709-710

### **VI.3 Wydatki majątkowe**

Plan wydatków majątkowych w części 29-obrona narodowa według ustawy budżetowej wyniósł kwotę 3.605.544,0 tys. zł i został zwiększony decyzjami Ministra Finansów o kwotę 647.481,0 tys. zł. Minister Obrony Narodowej zwiększył plan wydatków majątkowych o kwotę 5.941,9 tys. zł za zgodą Ministra Finansów.

Minister Finansów wyraził zgodę na zwiększenie wydatków majątkowych decyzją Nr FB2-4135-KW-73/2006/MB7-6971 z dnia 10.10.2006 r. w części 29-Obrona narodowa, w dziale 851-Ochrona zdrowia, w rozdziale 85195-Pozostała działalność, w § 6220-Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych na kwotę 5.287,5 tys. zł. Zmniejszenia planu wydatków dokonano w § 4900-pokrycie zobowiązań zakładów opieki zdrowotnej o tę samą kwotę. Środki zostały przeznaczone na sfinansowanie zakupów sprzętu medycznego dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.

Minister Finansów decyzją Nr FB2-4135-KW-95/2006/MB7-10648 z dnia 19.12.2006r. wyraził zgodę na zwiększenie planu wydatków majątkowych w części 29, dziale 851, rozdziale 85195, § 6220 na kwotę 654.4 tys. zł. Zmniejszenia planu wydatków dokonano w dziale 851: rozdziale 85156- Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego w 4130-Składki na ubezpieczenie zdrowotne o kwotę 180,6 tys. zł; rozdziale 85157-Staże i specjalizacje medyczne w § 4320-Staże i specjalizacje medyczne o kwotę 275,0 tys. zł i w § 4410-Podróże służbowe krajowe – 85,8 tys. zł; rozdziale 85195w § 4280-Zakup usług zdrowotnych o kwotę 113,0 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na sfinansowanie zakupu specjalistycznej aparatury medycznej dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.

Dowód: akta kontroli str. 320, 322-323 (FM)

Plan po zmianach wydatków majątkowych wyniósł kwotę 4.258.966,9 tys. zł. Plan wydatków majątkowych po zmianach został wykonany na kwotę 4.112.816,2 tys. zł, w tym wydatki niewygasające w kwocie 142.147,1 tys. zł.

Niewykorzystane środki budżetowe planowane na wydatki majątkowe wyniosły ogółem w części 29 -146.150,7 tys. zł.

Dowód: akta kontroli str. 7, 314, 320, 322-323,462-463 (FM)

Plan wydatków majątkowych został zwiększony środkami przyznanymi z poz. 11 i 22 rezerw celowych o kwotę 647.481,0 tys. zł. Decyzjami Ministra Finansów zostały przyznane

środki finansowe, z poz. 22 rezerw celowych z tytułu realizacji programu wyposażania Sił Zbrojnych RP w samoloty wielozadaniowe, w tym podatek VAT (w kwocie 427.900 tys. zł), dla części 29, działu 752, rozdziału 75202 w: § 6050 w kwocie 219.431,0 tys. zł z tego wykorzystano 219.427,7 tys. zł, kwota niewykorzystana 3,3 tys. zł; § 6060 w kwocie 427.900,0 tys. zł z tego wykorzystano 291.378,6 tys. zł. Kwota niewykorzystanych środków to 136.521,4 tys. zł, w tym: 131.409,7 tys. zł zablokowanych decyzją Ministra Obrony Narodowej z dnia 21.12.2006 r. do końca 2006 r. z powodu opóźnień w realizacji programu samolotowego i dotyczy podatku od towarów i usług; 5.111,7 tys. niezrealizowanych wydatków z powodu mniejszych niż przewidywano dostaw sprzętu i części zamiennych do samolotu wielozadaniowego F-16, stąd niższe od planowanych opłaty podatku VAT od tych dostaw.

Z poz. 11 rezerw celowych na kontrakty wojewódzkie oraz współfinansowanie programów rozwoju regionalnego - w tym finansowanie projektu „Zakup i montaż systemu drzwi wraz z okienkami podawczymi w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie ul. Szaserów 128” zostały przyznane środki dla części 29, działu 851, rozdziału 85195 w § 6220 w kwocie 150,0 tys. zł i wykorzystane w tej samej kwocie.

Dowód: akta kontroli str. 329-330, 378-379, 383-407 (FM)

W związku z niewykorzystaniem środków budżetowych kontroler pobrał wyjaśnienia od dyrektora Departamentu Budżetowego MON w sprawie przyczyn nie wykorzystania środków planowanych w resorcie obrony narodowej na wydatki majątkowe w § 6050 i 6060. Dyrektor DB MON poinformował, iż Departament nie posiada informacji o przyczynach niepełnej, w stosunku do planu realizacji wydatków majątkowych. Dane w tym zakresie posiadają realizatorzy zadań rzeczowych.

Szef Zarządu Planowania Rzeczowego poinformował co następuje: „(...) w większości rozdziałów budżetu nie występują zadania niezrealizowane, które zostały sformułowane w „Planie modernizacji technicznej SZ RP w 2006 roku”, a wskazane niewykorzystane środki finansowe stanowiły oszczędności po zakończonych procedurach przetargowych wskutek wynegocjowania niższych cen zakupu od przyjętych w planie. Ponadto informuję, że :

1. Niezrealizowana zaplanowana w rozdziale budżetu 75001 kwota w wysokości 3.246,2 tys. zł przeznaczona była na zakup sprzętu informatycznego oraz autobusu, za które odpowiedzialne były Departament Zaopatrywania SZ oraz Agencja Mienia Wojskowego, jako instytucje realizujące w trybie centralnym zadania ujęte w „Planie modernizacji technicznej SZ RP w 2006 roku”. Według posiadanych przez Zarząd

Planowania Rzeczowego –P 8 informacji, powyższe zadania nie zostały zrealizowane wskutek nie rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

2. Zaplanowane i niezrealizowane w rozdziale budżetu 75503 wydatki w wysokości 201,0 tys. zł przeznaczone były na zakup sprzętu informatycznego, za które odpowiedzialne były Departament Zaopatrywania SZ oraz Agencja Mienia Wojskowego jako instytucje realizujące w trybie centralnym zadania ujęte w „Planie modernizacji technicznej SZ w 2006 roku”. Według posiadanych informacji, powyższe zadania nie zostały zrealizowane również wskutek nie rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
3. Niezrealizowane w rozdziale budżetu 75506 wydatki w wysokości 118,4 tys. zł przeznaczone były na zakup sprzętu informatycznego, za które odpowiedzialne były Departament Zaopatrywania SZ oraz Agencja Mienia Wojskowego. Powodem braku realizacji powyższych zadań było nie rozstrzygnięcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w przedmiotowym zakresie.
4. Zaplanowane i niezrealizowane w rozdziale budżetu 75201 wydatki w wysokości 70,2 tys. zł związane były z pozyskaniem części zamiennych do sprzętu uzbrojenia (...). Powyższa kwota nie została zrealizowana ze względu na niedoprowadzenie do wyboru oferenta przed zakończeniem roku budżetowego.”

Dowód: akta kontroli str. 511, 554, 649-650 (FM)

Minister Obrony Narodowej wnioskował pismem Nr 3201 z dnia 21.11.2006 r. do Ministra Finansów o ujęcie w wykazie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego środków Ministerstwa Obrony Narodowej wymienionych w załączniku Nr 1 (plan finansowy załącznik Nr 2), tj. w: dziale 752, rozdziale 75202 –Siły Powietrzne, § 6060 kwoty 144.500,0 tys. zł z przeznaczeniem na podatek VAT od dostaw związanych z programem wdrażania na wyposażenie SZ RP samolotów wielozadaniowych, z terminem realizacji 30.06.2007 r.; dziale 752, rozdziale 75201, § 6060 kwoty 112.647,1 tys. zł z przeznaczeniem na kołowe transportery opancerzone „Rosomak” z terminem realizacji 30.06.2007 r.; dziale 752, rozdziale 75202, § 6050 kwoty 9.916,2 tys. zł na inwestycje budowlane na lotniskach Łask i Poznań-Krzesiny z terminem realizacji 30.06.2007 r. Minister Obrony Narodowej stwierdził, że zgłoszone kwoty dotyczą wieloletnich programów modernizacji Sił Zbrojnych RP, w tym: zakupu kołowych transporterów opancerzonych; wdrożenia na wyposażenie SZ RP samolotów wielozadaniowych. W piśmie Nr 3201 z dnia 21.11.2006 r. Minister Obrony Narodowej stwierdził, że proponowane ujęcie wydatków, związanych z tymi programami w wykazie wydatków niewygasających, spowodowane jest:

- koniecznością dokonania uzgodnień pomiędzy firmą Oto Melara a Ministerstwem Gospodarki w zakresie opracowania aneksu do umowy offsetowej dotyczącej KTO,
- zmianą terminów dostaw sprzętu przez stronę amerykańską w ramach programu samolotowego, co przesuwają płatności VAT na rok przyszły,
- terminem zakończenia inwestycji budowlanych objętych programem samolotowym finansowanych ze środków budżetowych MON.

Sekretarz Stanu pismem Nr 4257/3/DB z dnia 8.12.2006 r. skierowanym do Sekretarza Komitetu Rady Ministrów w nawiązaniu do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2006 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego wnosił o uwzględnienie w części 29-obrona narodowa, dziale 752, rozdziale 75202-Siły Powietrzne kwoty: 144.500.000,00 zł na opłacenie podatku VAT od dostaw związanych z Programem wdrażania na wyposażenie Sił Zbrojnych RP samolotu wielozadaniowego, zgodnie z wnioskiem MON; zwiększenia z kwoty 9.916,2 tys. zł do 29.500,0 tys. zł na zadania inwestycyjne objęte programem samolotowym, tj. na lotnisko Poznań-Krzesiny i Łask.

Dowód: akta kontroli str. 386-390 (FM)

Rada Ministrów w rozporządzeniu z dnia 11 grudnia 2006 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2006 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego ujęła w wykazie wydatków i planie finansowym (załącznik nr 1 i 2 do rozporządzenia) w części 29 – obrona narodowa, dziale 752, rozdziale 75201 w: § 6060 kwotę 112.647.120 zł na zadanie nr 113 – kołowe transportery opancerzone „Rosomak”; § 6050 kwotę 29.500.000 zł na zadanie nr 114 – inwestycje budowlane na lotniskach Łask i Poznań-Krzesiny<sup>13</sup>. Termin realizacji zadania nr 113 i 114 Rada Ministrów ustaliła na dzień 30.06.2007 r.

Departament Zaopatrzenia Sił Zbrojnych Ministerstwa Obrony Narodowej realizował w 2006 r. „Plan modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP w 2006 r.” zatwierdzony przez Ministra Obrony Narodowej 6.05.2006 r. w części dotyczącej wydatków majątkowych w § 6060 o wartości 2.510.542 tys. zł. Wartość opłaconych faktur wyniosła 2.393.737 tys. zł. I tak, np. m.in. w:

- rozdziale 75201 – Wojska Lądowe zaplanowano wydatki w § 6060: poz. 3 na kwotę 232.018 tys. zł, realizacja – 232.017 tys. zł; poz. 9 – 307.634 tys. zł , realizacja – 194.986 tys. zł; poz. 19 – 363.686 tys. zł, realizacja – 363.228 tys. zł;

---

<sup>13</sup> Dz. U. z 2006 r. Nr 232, poz. 1689



- rozdziale 75202 – Siły Powietrzne zaplanowano wydatki w § 6060: poz. 5 na kwotę 180.953 tys. zł, realizacja – 180.699 tys. zł; poz. 15 – 35.389 tys. zł, realizacja – 35.389 tys. zł; poz. 19 – 60.280 tys. zł, realizacja – 60.271 tys. zł;
- rozdziale 75203 – Marynarka Wojenna zaplanowano wydatki w § 6060: poz. 3 na kwotę 180.438 tys. zł, realizacja – 180.438 tys. zł; poz. 17 – 80.397 tys. zł, realizacja – 80.085 tys. zł.

Największymi kwotowo pozycjami zadaniowymi zrealizowanymi przez Departament Zaopatrzenia Sił Zbrojnych RP w 2006 r. było m.in. zadanie nr: 1.6.2.1. planowane w § 606-003 na kwotę 174.160 tys. zł i zrealizowane w 2006 r. w kwocie 174.158,7 tys. zł w ramach umowy wieloletniej; nr 3.6.2.3. o wartości 171.792,2 tys. zł w § 606-003 zrealizowane w 2006 r. na kwotę 171.792,2 tys. zł w ramach umowy wieloletniej.

Nie wydatkowana kwota przewidziana w Planie modernizacji technicznej SZ RP na wydatki majątkowe w § 6060 realizowane przez Departament Zaopatrzenia Sił Zbrojnych MON wyniosła 116.805 tys. zł, tj. 2.510.542 tys. zł – 2.393.737 tys. zł = 116.805 tys. zł. Na niewydatkowane 116.805 tys. zł złożyły się: wydatki, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 112.648 tys. zł na zakup 12 sztuk kołowych transporterów opancerzonych (ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów z 11 grudnia 2006 r.) oraz zakupy uzbrojenia i sprzętu wojskowego, części zamiennych oraz modernizacja uzbrojenia i sprzętu wojskowego i techniki specjalnej w kwocie łącznej 4.157 tys. zł.

Plan modernizacji technicznej SZ RP realizowany przez Departament Zaopatrzenia SZ MON był korygowany 14 razy, w tym: 6 korekt w III kwartale i 8 korekt w IV kwartale. Dyrektor Departamentu Zaopatrzenia SZ MON wymienił m.in. następujące przyczyny dokonanych korekt: zagospodarowanie uzyskanych oszczędności; brak możliwości realizacji zadania z powodu, np. braków w dokumentacji zbyt długiego cyklu pozyskiwania /remontu sprzętu; zmiana realizatora zadania; zmiana parametrów zadania (np. nazwy własnej, nr celu, ilości), zmiany techniczne. Ponadto dokonano zmian, które dotyczyły głównie zagospodarowania uzyskanych oszczędności na dofinansowanie innych zadań planowych, np. oszczędności z zadania nr 1.2.5.1 w kwocie 10,4 tys. zł przeniesiono do zadania nr 1.2.5.6. Szczegółowe dane dotyczące zmian w tym zakresie załączono do akt kontroli.

Dowód: akta kontroli str. 420-422, 423-428, 430, 429-449, 487, 490 (FM)

Departament Polityki Zbrojeniowej MON realizował zadania w zakresie prac rozwojowych i wdrożeniowych ujęte w planie modernizacji technicznej SZ skorygowanym 10 – krotnie. Wielkość planu wydatków majątkowych realizowanych przez Departament Polityki Zbrojeniowej w wyniku dokonanych korekt została zmniejszona o 87.712,0 tys. zł, tj.

o 44%. Skorygowane wydatki majątkowe Departament zrealizował w 100 %. Skutkiem dokonanych korekt było zmniejszenie nadzorowanych i realizowanych przez Departament Polityki Zbrojeniowej MON prac z 89 do 76, tj. zmniejszenie o 13. Przyczyny zmiany liczby prac były m.in. następujące: brak możliwości rozpoczęcia pracy wdrożeniowej z powodu opóźnienia realizacji etapu rozwojowego; przesunięcie rozpoczęcia pracy z powodu braku uzgodnionej koncepcji jej realizacji; zmiana sposobu realizacji pracy przez przekwalifikowanie pracy z wdrożeniowej na rozwojową, odstępianie od finansowania zadania, rezygnacja z realizacji zadania. Szczegółowe dane w tym zakresie załączono do akt kontroli. Trzy największe kwotowo zadania nr 1.5.1.1., 2.5.5.1, 3.5.8, które były realizowane przez Departament w 2006 r. załączono do akt kontroli.

Dowód: akta kontroli str. 409-414, 465-483, (FM)

Zarząd Wojskowej Służby Zdrowia w 2006 r. realizował planowane w Planie modernizacji technicznej SZ RP wydatki w: § 6220 na kwotę 17.537,7 tys. zł. Z tej kwoty zrealizowano zadanie w poz. 20.6.1.6 na kwotę 7.260,1 tys. zł. W zakresie Wojskowej Służby Zdrowia plan modernizacji technicznej w części dotyczącej zakupów sprzętu i aparatury medycznej był korygowany 10 – krotnie.

Centralny plan inwestycji budowlanych resortu obrony narodowej na 2006 r. w części dotyczącej Zarządu Wojskowej Służby Zdrowia został ustalony w: § 6220 002 na kwotę 17.339,6 tys. zł; § 6260 na kwotę 22.887,5 tys. zł. Realizacja planu wyniosła odpowiednio: § 6220 - 17.328,7 tys. zł; § 6260 – 22.644,0 tys. zł.

Na zadanie nr: 91017 wydatkowano środki z Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych w kwocie 6.706 tys. zł; odpowiednio: 91012 - 3.400 tys. zł; 90201 – 2.810 tys. zł.

Centralny plan inwestycji budowlanych był zmieniany 6 – krotnie z czego zmiany dotyczące SPZOZ dotyczyły korekt Nr I, III, IV, V.

Szczegółowe dane dotyczące realizowanych wydatków, korekt, realizacji planów załączono do akt kontroli.

Dowód: akta kontroli str. 584-648 (FM)

#### Realizacja umowy Nr 2/OBOiWS/05/316 z dnia 5 grudnia 2005 r.

Dnia 5.12.2005 r. została zawarta umowa Nr 2/OBOiWS/05/316 pomiędzy „Organizatorem” – Dowództwem Marynarki Wojennej reprezentowanym przez Szefa Logistyki Marynarki Wojennej RP – wiceadmirała Tomasza Mathea i Szefa Oddziału Ekonomicznego – kmdr Roberta Urbaniaka, a „Wykonawcą” – „Stocznia Północna S.A.”

reprezentowaną przez Prezesa Zarządu [...] <sup>14</sup> i Dyrektora Produkcji – członka zarządu – [...] <sup>15</sup>. W § 1 ust. 1 przedmiotowej umowy Strony postanowiły, że Wykonawca wykona modernizację okrętu t.130 Z ORP „Kontradmiral X. Czernicki” w zakresie określonym w „Wymaganiach Taktyczno-Technicznych” (WTT) zatwierdzonych przez Dowódcę Marynarki Wojennej w dniu 25.07.2005 r. oraz „ograniczonym w piśmie OBOiWS/2221/fax/05 z dnia 28.11.2005 r. (powyższe dokumenty znajdują się w posiadaniu wykonawcy) i w oparciu o wykonany i zatwierdzony przez Oddział Budowy Okrętów i Wdrażania Sprzętu projekt techniczny”. Roman Krzyżelewski - admirał floty Rozkazem Nr 24/SF z dnia 30 marca 2004 r. zmienionym aneksem Nr 1 z dnia 28 września 2004 r., w sprawie powierzenia obowiązków osobom funkcyjnym DMW w zakresie gospodarki finansowej dysponenta drugiego stopnia, upoważnił wiceadmirała Tomasz Mathea – Szefa Logistyki Marynarki Wojennej m.in. do zawierania umów na dostawy i usługi oraz upoważnił kmdr Roberta Urbaniaka – Szefa Oddziału Ekonomicznego do podpisywania umów.

Przedmiotową umowę zmieniono aneksem Nr 1 z dnia 24.07.2006 r. do umowy Nr 2/OBOiWS/05 z dnia 05.12.2005 r. podpisanym przez Dyrektora Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych – gen. bryg. dr Romana Polaka i Prezesa Zarządu – [...] <sup>16</sup> i członka zarządu – dyrektora ds. ekonomiczno-finansowych – [...] <sup>17</sup>. Na drugiej stronie aneksu podpis głównego księgowego resortu (prawa dolna część strony aneksu). W § 1 aneksu Nr 1 do przedmiotowej umowy postanowiono m.in. że: „1) zmienia się treść preambuły umowy, która otrzymuje brzmienie: „Zawarta w dniu 26.09.2005 r. pomiędzy Zamawiającym Ministrem Obrony Narodowej działającym przez Departament Zaopatrywania Sił Zbrojnych 00-911 Warszawa (...) reprezentowanym przez Dyrektora Departamentu: gen. bryg. dr Romana Polaka a Wykonawcą Nazwa firmy: Stocznia Północna S.A. (...) Reprezentowanym przez: 1. Prezesa Zarządu – [...] <sup>18</sup> 2. Dyrektora Ekonomiczno-Finansowego, Członka Zarządu – [...] <sup>19</sup>. 2) ilekroć w umowie występuje określenie „Organizator” zastępuje się je słowem „Zamawiający”. 3) anuluje się dotychczasową treść § 3 ust. 8 i wprowadza nową o następującym brzmieniu:

---

<sup>14</sup> Na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r., nr 101, poz. 926)

<sup>15</sup> Na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r., nr 101, poz. 926)

<sup>16</sup> Na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r., nr 101, poz. 926)

<sup>17</sup> Na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r., nr 101, poz. 926)

<sup>18</sup> Na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r., nr 101, poz. 926)

<sup>19</sup> Na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r., nr 101, poz. 926)

8. Warunki płatności i sposób zapłaty:

1. Obsługę finansową w imieniu Zamawiającego prowadzi Departament Budżetowy MON (...) – zwany (...) Płatnikiem.
2. Wykonanie prac objętych niniejszą umową opłacone będzie według wartości uzgodnionej pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą wymienionej w § 3 ust. 1.
3. Wykonawca pod rygorem zastosowania § 7 najpóźniej do 20 grudnia 2006 r. zobowiązany jest przedłożyć do:
  - 1) Oddziału Wydatków Centralnych Departamentu Budżetowego: (..) oryginał faktury VAT, wystawionej na Zamawiającego i wskazującej Płatnika, a ponadto określającej numer i przedmiot umowy, zgodnie z § 1 lub pozycją harmonogramu prac.
  - 2) Zamawiającego: (...) protokół zdawczo-odbiorczy podpisany przez przedstawicieli Wykonawcy i 124 RPW
  - 3) (...)”

W przypadku niedotrzymania terminu Wykonania umowy Wykonawca zapłaci karę umowną o której mowa w § 7 ust. 1. (...)

7. W przypadku wykonania umowy po terminie, o którym mowa w § 2, zobowiązanie może być zrealizowane w terminie 30 dni od daty otrzymania kompletu dokumentów, o których mowa w § 3 ust. 8 pkt. 3

§ 2. Niniejszy aneks stanowi integralną część w/w umowy i został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Jerzy Szmajdziński - Minister Obrony Narodowej Upoważnieniem Nr 27/DB/2004 upoważnił płk dr Romana Polaka – Dyrektora Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych m.in. do zawierania umów będących wynikiem przeprowadzonych procedur o udzielenie zamówień, stosownie do kompetencji i zakresu odpowiedzialności, wynikających z regulaminu organizacyjnego MON.

W związku z postanowieniami umowy Nr 2/OBOiWS/05 z dnia 5.12.2005 r. aneksowanej dnia 24.07.2006 r. zawartej pomiędzy Ministrem Obrony Narodowej, a Stoczną Północną S.A., kontroler zwrócił się do Dyrektora Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych o udzielenie wyjaśnień i przedłożenie dokumentów w poniższych sprawach:

1. Czy Wykonawca wykonał w terminie tj. do dnia 15.12.2006 . przedmiot umowy określony w § 1 umowy Nr 2/OBOiWS/05/316 z dnia 5.12.2005 r.?
  - a) Jeżeli nie wykonał to jaki był stan realizacji umowy na dzień 31 grudnia 2006 r.?

- b) Czy Wykonawca zapłacił karę umowną o której mowa w § 7 ust. 1 przedmiotowej umowy w przypadku niedotrzymania terminu wykonania umowy? Kontroler zwrócił się o przedstawienie tych kwot oraz podanie kiedy Zamawiający egzekwował § 3 ust. 8 pkt. 4 umowy i wzywał pisemnie Wykonawcę do zapłaty tych kar? Jaka jest kwota należności z tytułu wykonania przez Zamawiającego § 3 ust. 8 pkt. 4 przedmiotowej umowy?
2. Czy Wykonawca przedłożył Zamawiającemu protokół zdawczo-odbiorczy z wykonania przedmiotowej umowy Nr 2/OBOiWS/05/316 podpisany przez przedstawicieli Wykonawcy i 124 RPW? Kontroler zwrócił się o przedłożenie uwierzytelnionej kserokopii protokołu.
- a) Jeżeli protokół zdawczo-odbiorczy do 20.12.2006 r. nie został przedłożony Zamawiającemu, kontroler zwrócił się o potwierdzenie tego faktu i wyjaśnienie przyczyn?
- W § 3 ust. 3 pkt. 3.1. przedmiotowej umowy Strony postanowiły m.in., że „Zamawiający” udzieli „Wykonawcy” następujących przedpłat: 3.1.1. I - szej przedpłaty po podpisaniu Umowy w terminie do 15.12.2005 r. w wysokości 1.700.000,00 zł na podstawie faktury proforma a następnie po wpływie środków na rachunek „Wykonawcy”, „Wykonawca” wystawi fakturę VAT. 3.1.3. Potwierdzeniem prawidłowości wykorzystania I przedpłaty będą wydatki poniesione na realizację niniejszej umowy, w tym na prace projektowe oraz przedpłaty udzielone z tytułu zawartych umów z poddostawcami na urządzenia przedstawione w Załączniku nr 3, a także umów kooperacyjnych na podstawie raportu (sporządzonego w oparciu o księgi rachunkowe „Wykonawcy”) potwierdzonego przez uprawnione osoby z wykorzystania przedpłaty”.
- W związku z postanowieniem § 3 ust. 3 pkt. 3.1.1. i 3.1.3 przedmiotowej umowy kontroler zwrócił się do Dyrektora Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych o przedłożenie dokumentów i udzielenie wyjaśnień w sprawie jak niżej:
3. Przedłożenie uwierzytelnionych kserokopii faktur proforma i VAT na kwotę 1.700.000,00 zł.
4. Na jakie wydatki poniesione na realizację umowy Nr 2/OBOiWS/05/316 wykorzystał Wykonawca przedpłatę w kwocie 1.700.000,00 zł, w tym :
- a) Jakie wydatki poniósł Wykonawca na prace projektowe opłacone z otrzymanej przedpłaty, na rzecz kogo i kiedy?
- b) Jakie wydatki poniósł Wykonawca na przedpłaty udzielone z tytułu zawartych umów z poddostawcami na urządzenia przedstawione w załączniku nr 3 na rzecz kogo i kiedy?

c) Jakie wydatki poniósł Wykonawca na umowy kooperacyjne na rzecz kogo i kiedy?

Kontroler zwrócił się o przedłożenie uwierzytelnionych kserokopii dokumentów potwierdzających wykorzystanie przedpłaty oraz przedłożenie kserokopii raportu sporządzonego przez Wykonawcę.

5. Czy Wykonawcy została udzielona przedpłata w kwocie 10.000.000,00 zł o której mowa w § 3 ust. 3 pkt. 3.1.2. przedmiotowej umowy Nr 2/...../316. Kontroler zwrócił się o przedłożenie kserokopii poleceń przelewu i wyciągu bankowego potwierdzających przekazanie przedpłaty.

6. Czy Wykonawca jako zabezpieczenie przedpłaty I – punkt 3.1.1. i przedpłaty II – punkt 3.1.2 przedłożył Zamawiającemu (poprzednio Organizatorowi) weksle „in blanco” wraz z deklaracją wekslową. Jeśli tak to proszę o potwierdzenie pisemne i przedłożenie uwierzytelnionych kserokopii tych dokumentów. Jeśli nie to proszę tylko o pisemne potwierdzenie tego faktu.

a) Czy faktury na I- szą i II- gą przedpłatę zostały zapłacone w terminie 10 dni od daty dostarczenia przez Wykonawcę weksli „in blanco” wraz z deklaracją wekslową?

W § 4 ust. 1 i 2 przedmiotowej umowy Strony umowy postanowiły co następuje:  
„1.Podstawienie jednostki do rozpoczęcia prac stwierdza się podpisaniem przez przedstawicieli „Zamawiającego” (poprzednio „Organizator”) i „Wykonawcy” protokołu przyjęcia jednostki. 2. „Zamawiający” udostępni posiadaną dokumentację techniczno-eksploatacyjną niezbędną do przeprowadzenia prac na czas realizacji Umowy w terminie 10 dni od podpisania Umowy ”

W związku z powyższym postanowieniem przedmiotowej Umowy kontroler zwrócił się do Dyrektora Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych w poniższej sprawie:

7. Przedstawienie uwierzytelnionej kserokopii podpisanego przez Zamawiającego (poprzednio Organizatora) i Wykonawcę protokołu przyjęcia jednostki i przekazania dokumentacji techniczno-eksploatacyjnej (bez załączników).

a) czy przekazana dokumentacja zawierała dokumenty niejawne? Jeśli tak to proszę wyłącznie o potwierdzenie tego faktu i wyłącznie wymienienie z dokumentacji techniczno-eksploatacyjnej załączników, które są niejawne?

W § 4 ust. 8 przedmiotowej umowy Nr 2/.../316 Strony postanowiły, że „Do wykonania czynności związanych z montażem i uruchomieniem urządzeń kryptograficznych, może być dopuszczony podmiot posiadający świadectwo bezpieczeństwa przemysłowego, gwarantujący zdolność do zapewnienia ochrony informacji niejawnych, oznaczonych

klauzulą „Tajne”. (...). Wymagania „Organizatora” w tym zakresie określono w instrukcji bezpieczeństwa przemysłowego stanowiącej Załącznik nr 4 do Umowy”

W pkt. 1 i 13 instrukcji bezpieczeństwa przemysłowego zapisano, że: „1. Wykonawca zobowiązany jest do: a) posiadania pełnomocnika ochrony, b) posiadania kancelarii tajnej, (...). 2. Wykonawca montażu i uruchomienia urządzeń niejawnych potwierdza spełnienie warunków określonych w instrukcji posiadaniem świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego uprawniającego do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli TAJNE ”. Instrukcję bezpieczeństwa przemysłowego podpisały Strony umowy.

W związku z postanowieniem instrukcji bezpieczeństwa przemysłowego kontroler zwrócił się do Dyrektora Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych o przedłożenie dokumentów i udzielenie wyjaśnień w poniższej sprawie:

8. Czy i kiedy Wykonawca montażu i uruchomienia urządzeń niejawnych, o którym mowa w pkt. 13 Instrukcji bezpieczeństwa przemysłowego (zał. Nr 4 do w/w umowy nr 2/.../316) posiadał w okresie od dnia zawarcia umowy, tj. 5.12.2005 r. do dnia 15.12.2006 r. Świadectwo bezpieczeństwa przemysłowego? Jeśli tak, to kiedy i jaka właściwa służba ochrony państwa takie świadectwo wydała oraz przedłożenie uwierzytelnionej kserokopii Świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego dla Wykonawcy?
9. Czy w okresie realizacji Umowy, tj. 5.12.2005 – 15.12.2006 r. Wykonawca posiadał pełnomocnika ochrony oraz kancelarię tajną?

Dyrektor Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych przedłożył kserokopię: faktury VAT Nr N-SP-FSK-2005/12-6 Nr 18900300 z dnia 14.12.2005 r. (data sprzedaży, data wystawienia – 14.12.2005 r.) wystawioną przez Stocznnię Północną S.A. tytułem: „przedpłata po podpisaniu (...) Nr 2/OBOiWS.05 z dnia 05-12- (...) na modernizację okrętu t. 130 (...)” na kwotę 1.700.000,00 zł; Świadectwa Bezpieczeństwa Przemysłowego Nr 37/III-4/T/OBP/2006 z dnia 19 września 2006 r. w którym stwierdzono, że Stocznia Północna S.A. posiada zdolność do zapewnienia ochrony informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „tajne” oraz udzielił następujących wyjaśnień: Ad. 1-9:

1. Wykonawca tj. Stocznia Północna S.A. nie wykonała w terminie, tj. 15 grudnia 2006 r. przedmiotowej umowy.

- a) Na dzień 31.12.2006 r. Wykonawca nie przedstawił żadnych dokumentów rozliczeniowych umowy. Aktualnie trwają odbiory wykonanego zakresu prac modernizacyjnych (dokumentacji) przez 124 RPW oraz przedstawicieli Marynarki Wojennej.

- b) Wykonawca nie zapłacił kar umownych, o których mowa w § 7 ust. 1 za niedotrzymanie terminu realizacji. Ze względu na nie rozliczenie przedmiotowej umowy nie naliczono kar zgodnie z postanowieniami umowy.
2. Wykonawca nie przedłożył Zamawiającemu protokołu zdawczo-odbiorczego z wykonania umowy Nr 2/OBOiWS/05/316. Protokół zdawczo-odbiorczy nie został przedłożony z powodu niewykonania prac modernizacyjnych wynikających z przedmiotowej umowy.
  3. Departament Budżetowy MON posiada fakturę VAT na kwotę 1.700.000,00 zł (...).
  4. Z uwagi na nie rozliczenie przedpłaty nie można określić sposobu jej wykorzystania.
  5. Wykonawcy nie została udzielona przedpłata w wysokości 10.000.000,00 zł zgodnie z postanowieniami umowy § 3 ust. 3 pkt 3.1.2.
  6. Jako zabezpieczenie przedpłaty Stocznia Północna S.A. przedstawiła Dowództwu Marynarki Wojennej (Organizator) weksle „in blanco” wraz z deklaracją wekslową. Po przejściu umowy przez Departament Zaopatrywania Sił Zbrojnych aneksem Nr 1 z dnia 24.07.2006 r. Departament Budżetowy wystąpił o wystawienie nowych weksli uwzględniających zmianę Zamawiającego, jednakże do dnia dzisiejszego nie złożono stosownego weksla „in blanco” wraz z deklaracją wekslową. Przedpłaty udzielało Dowództwo Marynarki Wojennej w związku z czym, brak jest informacji co do terminów wypłaty przedpłaty jak również wystawienia weksla „in blanco”.
  7. Jednostka ORP „Kontradmiral X. Czernicki” nie została podstawiona do Stoczni Północnej S.A. celem wykonania prac modernizacyjnych, w związku z powyższym brak jest protokołu przyjęcia jednostki i przekazania dokumentacji technicznej.
  8. Stocznia Północna S.A. na dzień podpisania umowy tj. 05.12.2005 r. nie dysponowała Świadectwem Bezpieczeństwa Przemysłowego (ŚBP). ŚBP Nr 37/III-4/T/OBP/2006 uzyskała w dniu 19.09.2006 r.
  9. W okresie realizacji umowy od 5.12.2005 r. do 15.12.2006 r. Wykonawca dysponował pełnomocnikiem ochrony jak również kancelarią tajną.

Dowód: akta kontroli str. 416-418, 526-544, 837-847, 887 (FM)

Faktura proforma wystawiona dnia 8.12.2005 r. na kwotę 1.700.000,00 zł tytułem: I przedpłata po podpisaniu umowy Nr 2/OBOiWS/05 z dnia 5.12.2005 r. na modernizację okrętu t. 130 Z ORP „Kontradmiral X. Czernicki” „rozdział III pkt 3.1.1.” została opłacona 14.12.2005 r.

Dowód: akta kontroli str. 848-850 (FM)



Okręt ORP „Kontradmiral X. Czernicki” nie został podstawiony przez Organizatora – Dowództwo Marynarki Wojennej, a następnie przez Zamawiającego – Ministra Obrony Narodowej do odebrania tej jednostki przez Stocznnię Północną S.A w celu rozpoczęcia prac.

W związku z powyższym kontroler zwrócił się do Dyrektora Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych o wyjaśnienie przyczyn, które spowodowały, że Dowództwo Marynarki Wojennej-Organizator, a następnie Minister Obrony Narodowej-Zamawiający nie przekazali Stoczni Północnej S.A okrętu ORP „Kontradmiral X Czernicki” w celu rozpoczęcia przez nią prac, tj. zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 1 wyżej wymienionej umowy?

Płk Zbigniew Szewczyk wz. Dyrektor Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych wyjaśnił, co następuje: „Modernizację okrętu ORP „Kontradmiral X. Czernicki” powierzono Stoczni Północnej S.A. na podstawie zamówienia w trybie przetargu z rokowaniami, przeprowadzonego zgodnie z decyzją 88/MON. W prowadzonym przez MW RP postępowaniu, nie postawiono wymogu posiadania przez Wykonawcę Świadectwa Bezpieczeństwa Przemysłowego (ŚBP), wymaganego przez znowelizowaną ustawę o ochronie informacji niejawnych z dnia 15.06.2005 r.

W dniu 24 kwietnia 2006 r. Dowództwo Marynarki Wojennej podjęło decyzję o wstrzymaniu realizacji umowy do czasu uzyskania przez Stocznnię ŚBP (notatka stanowiąca załącznik Nr 1). Stocznia Północna S.A. otrzymała ŚBP III stopnia Nr 37/III-4/T/OBP/2006 w dniu 19.09.2006 r. Jednakże wstrzymanie prac modernizacyjnych na okres kilku miesięcy uniemożliwiło zakończenie modernizacji w wymaganym przez umowę terminie. Opóźnienie spowodowało niewykonanie przez stocznnię wymaganej dokumentacji tj. „Projektu Technicznego” wymaganego w przedmiotowej umowie w rozdziale IV, § 4 ust. 4. W związku z powyższym, po przejściu umowy przez DZSZ, nie było możliwości podstawienia okrętu ORP „Kontradmiral X. Czernicki” do Stoczni Północnej S.A. Obecnie DZSZ prowadzi postępowanie ugodowe zmierzające do rozliczenia i zamknięcia przedmiotowej umowy. Jednocześnie informuję, że gen. bryg. dr Roman Polak został zwolniony z zawodowej służby wojskowej z dniem 28 lutego 2007 r. Posiadane przez niego upoważnienie nie znajduje się w zasobach archiwalnych DZSZ.”

Dowódca Marynarki Wojennej- wz. admirał floty Marek Brągoszewski potwierdził, że zasadniczym powodem nie podstawienia okrętu ORP „Kontradmiral X. Czernicki” do Stoczni Północnej S.A. „(...) celem przeprowadzenia prac modernizacyjnych, było nie posiadanie przez wykonawcę świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego. Dodatkowo nie została wykonana dokumentacja projektu technicznego § 4 pkt 4 umowy nr 2/OBOiWS/05.

W uzupełnieniu do materiału przesłanego na Pana adres przez Departament Zaopatrywania odnośnie pkt 4 pragnę nadmienić, że w warunkach przetargu (pkt II ppkt 1 c i pkt VII ppkt 11) postawiono wymóg dla wykonawcy posiadania pracowników przeszkolonych przez WSI w zakresie montażu i uruchomienia urządzeń kryptograficznych, a do umowy została załączona instrukcja bezpieczeństwa przemysłowego. Po podpisaniu umowy nr 2/OBOiWS/05 w korespondencji wewnętrznej Dowództwa Marynarki Wojennej ustalono, że wykonawca musi posiadać świadectwo bezpieczeństwa przemysłowego – zał. Nr 6 i 7. Stocznia Północna została o tym fakcie niezwłocznie powiadomiona – zał. nr 8.

Następnie podczas narady specjalistów Dowództwa Marynarki Wojennej została podjęta decyzja o wstrzymaniu realizacji umowy do czasu uzyskania przez Stocznnię stosownego certyfikatu. Fakt ten znalazł odzwierciedlenie w notatkach sporządzonych w trakcie spotkań pomiędzy przedstawicielami Dowództwa Marynarki Wojennej i Stoczni Północnej S.A. – zał. nr 9 i 10. Zgodnie z zapisem notatki z dnia 6 maja 2006 roku Dowódca Marynarki Wojennej wystąpił do Ministra Obrony Narodowej o wyrażenie zgody na udostępnienie określonych informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 roku o ochronie informacji niejawnych (wraz z późniejszymi zmianami). Odpowiedź uzyskano dnia 4 lipca 2006 – załącznik nr 11 i 12. (.....). Obecnie trwa proces rozliczenia powyższej umowy na zasadach ugody. Jednocześnie trwają prace zmierzające do przygotowania nowego postępowania na modernizację ORP „Kontradmirał X. Czernicki” przez Departament Zaopatrywania SZ.”

Dowód: akta kontroli str. 513-514, 571-572, 835-836, 851-862 (FM)

W odniesieniu do zmiany aneksem Nr 1 z dnia 24.07.2006 r. terminu zawarcia umowy Nr 2/OBOiWS/05/316 z dnia 5.12.2005 r. na 26.09.2005 r. kontrolerowi przedłożono oświadczenie w brzmieniu: „(...) w trakcie sporządzania aneksu nr 1 do umowy nr 1/OBO i WS/05 zawartej w dniu 5 grudnia 2005 roku w treści punktu 1) aneksu figuruje data 26.09.2005 r. Data ta jest błędna i należy ją traktować jako oczywistą pomyłkę. Właściwą jest data jaka figuruje w umowie i nagłówku aneksu, tj. 05.12.2005r. (piąty grudnia dwa tysiące piątego roku). Dowód: akta kontroli str. 886 (FM)

Dyrektor Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych poinformował, że Stocznia Północna S.A. nie dostarczyła Zamawiającemu imiennej listy osób wraz z danymi poświadczeń bezpieczeństwa jak też nie przedłożyła zaświadczeń o przeszkoleniu. Stocznia Północna S.A. nie wskazała Zamawiającemu podwykonawcy, który miałby wykonać montaż i uruchomienie urządzeń kryptograficznych na podstawie § 4 pkt 8 umowy Nr 2/OBOiWS/05/316 z dnia 5.12.2006 r.

Dowód: akta kontroli str. 883, 889(FM)

Minister Obrony Narodowej wydał decyzję Nr 171/MON z dnia 3 czerwca 2005 r. w sprawie utworzenia Terenowego Oddziału Techniki Morskiej w Gdyni zmienioną decyzją Nr 358/MON z dnia 20 października 2005 r. W decyzji m.in. postanowiono o utworzeniu Terenowego Oddziału Techniki Morskiej w Gdyni, jako jednostki organizacyjnej podporządkowanej Ministrowi Obrony Narodowej i bezpośrednio podległej Dyrektorowi Departamentu Zaopatrzenia Sił Zbrojnych. Zadaniem Oddziału jest realizacja zakupów uzbrojenia i sprzętu wojskowego dla Marynarki Wojennej. Decyzja opublikowana w Dz. Urz. MON z 2005 r., Nr 11, poz. 96 i Dz. Urz. z 2005 r., Nr 20, poz. 194.

#### **VI.4 Wydatki niewygasające**

W 2006 r. w resorcie obrony narodowej realizowane były wydatki, które nie wygasły w 2005 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2005 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego<sup>20</sup>.

Dotyczyły one:

- zakupu 14 sztuk kołowych transporterów opancerzonych AMV 8x8 ROSOMAK, na kwotę 145.054,4 tys. zł – termin realizacji do 31.03.2006 r.,
- inwestycji budowlanych na lotniskach Poznań – Krzesiny i Łask, w ramach „rezerwy samolotowej”, na łączną kwotę 60.660,0 tys. zł – termin realizacji do 30.06.2006 r.

Powyższe wydatki zostały zrealizowane w całości, w nakazanym terminie.

W 2006 r., w części 29 „Obrona narodowa”, stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 2006 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które nie wygasają z upływem roku budżetowego<sup>21</sup>, wydatków niewygasających przeniesione zostały następujące kwoty niezrealizowanych wydatków:

- 112.647,1 tys. zł – z przeznaczeniem na zakup KTO „Rosomak”,
- 29.500,0 tys. zł – z przeznaczeniem na inwestycje budowlane na lotniskach Łask i Poznań – Krzesiny (w ramach realizacji „programu samolotowego”).

Zakup Kołowych Transporterów Opancerzonych realizowany jest się na podstawie zawartej umowy wieloletniej na lata 2004 - 2013, w ramach wydzielonych w każdym roku na

---

<sup>20</sup> Dz. U. Nr 245, poz. 2082

<sup>21</sup> Dz. U. 232 poz. 1689

ten cel środków. Realizacja tego zadania związana była z koniecznością uprzedniego dokonania uzgodnień pomiędzy firmą Oto Melara a Ministerstwem Gospodarki, w zakresie opracowania aneksu do umowy offsetowej dotyczącej dostaw KTO. Procedury negocjacji w/w aneksu spowodowały opóźnienie w odbiorze technicznym, zarejestrowaniu pojazdów i przekazaniu ich do użytkownika oraz dostarczeniu stosownych dokumentów do MON (w tym umożliwiających opłacenie faktur). Stąd też realizacja finansowa tego zadania w roku 2006 nie była możliwa.

Realizacja zadań w zakresie inwestycji budowlanych, związanych z programem samolotowym wymagała w 2006 r. wydzielenia z budżetu MON dodatkowych środków, poza rezerwą celową. Konieczność przeniesienia finansowej realizacji na 2007 r. wynikała z przesunięcia terminów płatności za realizowane usługi na rzecz MON, z uwagi na konieczność przeprowadzenia stosownych procedur związanych z odbiorem inwestycji budowlanych na lotniskach Łask i Krzesiny.

Przy opracowywaniu wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku 2006, na szczeblu resortu Obrony Narodowej przestrzegano procedur określonych w ustawie o finansach publicznych”.

Dowód akta kontroli str. 650-651

#### **VI.5 Dotacje budżetowe**

W odniesieniu do części 29-Obrona narodowa w ustawie budżetowej na rok 2006 określono (zał. nr 9 i zał. nr 10):

- Wykaz jednostek, dla których zaplanowano dotacje podmiotowe w 2006 r. (zał. nr 9), tj. dla wyższych szkół wojskowych, w kwocie 128.030 tys. zł.
- Zestawienie dotacji dla państwowych agencji i fundacji z udziałem skarbu państwa w 2005 r. (zał. nr 10), tj. dla: Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, rozdział 70013 w kwocie 312.782 tys. zł, Agencji Mienia Wojskowego, rozdział 71032, w kwocie 1.153 tys. zł.

W decyzji budżetowej na 2006 r. Nr 77/ MON z dnia 3 marca 2006 r., Minister ON określił (zał. nr 6) wykaz dotacji realizowanych w 2006 r. z budżetu resortu ON, w którym ujęto:

1. Wykaz dotacji wynikających z zał. nr 9 i 10 do ustawy budżetowej na 2006 r., tj.:
  - a) dotacje dla akademii wojskowych, rozdział 80302, na działalność dydaktyczną, w kwocie 128.030 tys. zł, w tym dla:
    - Akademii Obrony Narodowej 42.788 tys. zł,

- Wojskowej Akademii Technicznej 49.600 tys. zł,
  - Akademii Marynarki Wojennej 35.642 tys. zł,
- b) dotacje dla agencji, w tym dla:
- WAM w §284- 292.269 tys. zł oraz
  - na finansowanie inwestycji mieszkaniowych w §622 – 20.513 tys. zł,
  - AMW w § 284 w 1.153 tys. zł.

2. Wykaz pozostałych dotacji ze środków MON na 2006 r., w tym:

- dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (dla Wojskowej Izby Lekarskiej -§283), z kwotą 341 tys. zł,
- dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom (§281), z kwotą 167 tys. zł,
- dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszenie (§282), z kwotą 13.501 tys. zł,
- dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych zakładów budżetowych (dla WDW/WZW-§621), z kwotą 3.907 tys. zł,
- dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych (dla SP ZOZ -§622), z kwotą 28.792 tys. zł.

3. Wykaz środków na zakup prasy oraz produkcję formularzy wojskowych i kart tożsamości:

- zakup prasy (§421), z kwotą 9.252 tys. zł,
- produkcja formularzy wojskowych (§421), z kwotą 3.270 tys. zł,
- produkcja kart tożsamości (§430), z kwotą 616 tys. zł.

Łącznie planowano w części 29 – Obrona narodowa dotacje na kwotę 488.646 tys. zł

w tym:

- 441.965 tys. zł określonych w załącznikach nr 9i 10 ustawy budżetowej na 2006 r.,
- 46.861 tys. zł ujętych dodatkowo w decyzji budżetowej MON na 2006 r., jako

pozostałe dotacje finansowane ze środków Ministra Obrony Narodowej na 2006 r.

W trakcie roku plan został zwiększony o kwotę 7.612,6 tys. zł, w tym:

- 1) z rezerw celowych budżetu państwa o łączną kwotę 1.365,0 tys. zł, z tego:
  - z rezerwy celowej cz. 83, poz. 26 o kwotę 1.215,0 tys. zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy stomatologów,

– z rezerwy celowej cz. 83, poz. 11 o kwotę 150,0 tys. zł, z przeznaczeniem na finansowanie projektu „Zakup i montaż drzwi wraz z okienkami podawczymi w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie, ul. Szaserów 128”;

2) decyzjami wewnętrznymi (za zgodą Ministra Finansów) o kwotę 5.941,9 tys. zł na sfinansowanie zakupów sprzętu i aparatury medycznej dla SPZOZ nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej;

3) decyzjami wewnętrznymi (przesunięcia w ramach budżetu MON) o kwotę 1.705,7 tys. zł, z tego:

– 900,0 tys. zł na dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom,

– 805,7 tys. zł na działalność dydaktyczną dla akademii wojskowych.

Ponadto w trakcie roku zmniejszono poprzez zmiany wewnętrzne dotację na sfinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom o kwotę 1.400,0 tys. zł. Zmiana ta wynikała z niższych wydatków na niektórych zadaniach. Kwotę w wysokości 900,0 tys. zł przeznaczono na dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom, a kwotę 500,0 tys. zł na wydatki bieżące resortu.

Po dokonaniu powyższych zmian plan wydatków ukształtował się na 31 grudnia 2006 r. na poziomie 496.258,6 tys. zł.

Ostatecznie dotacje wykonano na łączną kwotę 494.945,9 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach. Niewykonana część dotacji (1.312,7 tys. zł) dotyczyła:

– środków dla Agencji Mienia Wojskowego – realizacja dotacji, wynosząca 310,9 tys. zł, tj. 27% planu (1.153,0 tys. zł) wynikała z niższych w stosunku do planu wydatków związanych z utrzymaniem obiektów przekazanych Agencji,

– dofinansowania zadań zleconych do realizacji fundacjom - z planu po zmianach w wysokości 1.067,0 tys. zł zrealizowano kwotę 985,9 tys. zł (92,4%),

– sfinansowania zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom – plan po zmianach (12.101,0 tys. zł) został wykonany w wysokości 11.752,8 tys. zł (97,1%),

– inwestycji i zakupów inwestycyjnych WDW/WZW - z planu pierwotnego w wysokości 3.907,0 tys. zł zrealizowano kwotę 3.884,0 tys. zł (99,4%),

– staży podyplomowych lekarzy i lekarzy stomatologów - z pierwotnej kwoty planu 1.215,0 tys. zł nie zrealizowano 0,8 tys. zł,

– zakupów sprzętu i aparatury medycznej dla SPZOZ nadzorowanych przez Ministra ON - wykorzystanie dotacji w wysokości 34.866,3 tys. zł, w tym w całości z rezerwy celowej budżetu państwa (150,0 tys. zł), tj. 99,9% planu po zmianach (34.883,3 tys. zł).

Analiza sprawozdań z wykorzystania dotacji przez akademie wojskowe oraz Wojskową Agencję Mieszkaniową wskazuje, że dotacje wykorzystane były zgodnie z ich przeznaczeniem.

Zwroty dotacji udzielonych z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego zostały dokonane do dnia 15 stycznia 2007 r. Ponadto w dniu 19 stycznia 2007 r. Departament Budżetowy otrzymał zwrot niewykorzystanej przez WDW Sopot dotacji w kwocie 169,8 tys. zł, które zakwalifikowano na dochody budżetu państwa.

Dowód akta kontroli str. 651-652, 712

Odnosnie częstotliwości ocen wykorzystania dotacji dyrektor DB MON wyjaśniał, że „Okresowe oceny wykorzystania dotacji w 2006 r. dokonywane były (...)

- dotacje dla fundacji i stowarzyszeń – bieżąco na podstawie zawartych umów z tymi podmiotami,
- dotacje dla WDW/WZW oraz SP ZOZ – bieżąco na podstawie otrzymanych faktur,
- dotacje dla akademii wojskowych – kwartalnie na podstawie sprawozdań z wykorzystania dotacji,
- dotacje dla Wojskowej Izby Lekarskiej - kwartalnie na podstawie nadesłanych do Pełnomocnika MON sprawozdań z wykorzystania dotacji,
- dotacje dla agencji – kwartalnie na podstawie sprawozdań z wykorzystania dotacji”

Dowód: akta kontroli str. 785

W zakresie dotacji na dofinansowanie zadań zleconych fundacjom i stowarzyszeniom stwierdzono:

- Departament Wychowania i Promocji Obronności MON (DWiOP MON) ogłosił cztery konkursy ofert na realizację zadań w sferze upowszechniania wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa i zapewnienie zorganizowanej opieki dla żołnierzy zawodowych, którzy uzyskali uprawnienia do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej, dla inwalidów wojennych i wojskowych oraz kombatantów. Ogłoszenia zamieszczono w Internecie ( [www.wojskopolskie.pl](http://www.wojskopolskie.pl)) z określeniem m.in. rodzajów i terminów planowanych przedsięwzięć, wysokości przewidzianych środków, terminie składania ofert oraz zasady przyznawania dotacji (odwołując się do decyzji nr 350/MON z 11 grudnia 2002 r.). Powyższe ogłoszenie ukazało się również w prasie codziennej o zasięgu ogólnopolskim.

Dowód: akta kontroli 796-807

- W 2006 r. organizacje pozarządowe łącznie wnioskowały o dotacje na łączną kwotę 23 477,5 tys. zł. (DWiOP MON) podpisał w 2006 r. umowy na realizację 483 zadań na

łącną kwotę 13.463,5 tys. zł. Dokumentację dotyczącą realizacji i rozliczenia tych umów włączono do akt kontroli str. 814-818

Informacje o zmianach dotacji budżetowych oraz ich realizacji, DB MON przedstawiał w 2006 r. w okresach kwartalnych. W informacji o realizacji budżetu MON w I kwartale 2006 r. m.in. przedstawiono plan, zwiększenie oraz realizację dotacji. Planowaną kwotę wynoszącą 488.646 tys. zł zwiększono o 1 215 tys. zł, która dotyczyła dotacji podmiotowej dla SP ZOZ na sfinansowanie staży podyplomowych lekarzy (§249). Na koniec I kwartału zrealizowano dotację na łączną kwotę 164 115,1 tys. zł co stanowiło 33,5% planu po zmianach (489 861 tys. zł).

W informacji o realizacji budżetu za I półrocze 2006 r. (pismo nr 2665/3 z dnia 10 sierpnia 2006 r.) również omówiono kwestię dotacji. Planowana kwota ogólna dotacji nie uległa zmianie. Wprowadzono jedynie zmiany wewnętrzne, tj. kwotę 900 tys. zł planowaną na dotację na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom (§282) przesunięto na dotację dla fundacji (§281). Na koniec I półrocza zrealizowano łącznie kwotę 310 143,1 tys. zł, co stanowiło 63,3% planu dotacji. W powyższej informacji przedstawiono, iż „ Najwyższy wskaźnik wykonania planu dotacji - 79,3% - odnotowano w Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, co wynika przede wszystkim z intensyfikacji wypłat w I półroczu br. ekwiwalentów w zamian za rezygnację z kwatery. Najniższe wskaźniki odnotowano natomiast w przypadku AMW – 2,7 % ( opóźnienia w realizacji planu przekazywania nieruchomości), oraz wydatków związanych z realizacją środków przeznaczonych na inwestycje: WDW/WZW - 5,3%, SP ZOZ -7,6%. Finansowe rozliczanie tych wydatków odbywa się głównie w IV kwartale roku budżetowego.

Analiza sprawozdań z wykorzystania dotacji przez akademie wojskowe oraz Wojskową Agencję Mieszkaniową wskazuje, że dotacje wykorzystane były zgodnie z ich przeznaczeniem.

Dowód акта kontroli str. 382,397,403

Z informacji rocznej dyrektora DB MON wynikało, że dotacje wykonano w kwocie 494.945,9 tys. zł, tj. 99,7% planu. Analizę o niewykorzystanej części dotacji w kwocie 1.312,7 tys. zł przedstawiono w aktach kontroli str. 905 i 933.

#### **V.6 Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych**

W ustawie budżetowej na 2006 r. (zał. 11) w odniesieniu do części 29-Obrona narodowa, określono ogólne limity zatrudnienia wynoszące 86.792 osób oraz limit wynagrodzenia ogółem w kwocie 4 309 794 tys. zł.



Ogólne limity zatrudnienia i wynagrodzenia na 2006 r., w części 29 – obrona narodowa, obejmowały następujące grupy osób (art. 18 ustawy budżetowej oraz załącznik 11):

1. Osoby objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, dla których ustalono limity zatrudnienia i kwoty wynagrodzeń, tj.:
  - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe limit zatrudnienia 4 osoby i limit wynagrodzeń 586 tys. zł (dotyczy tylko działu 750),
  - członkowie korpusu służby cywilnej limit zatrudnienia łącznie 3.349 osób i limit wynagrodzeń ogółem 89 247 tys. zł (działy nr 750, 752, 753, 755, 803)
  - żołnierze i funkcjonariusze, łącznie limit zatrudnienia 83.439 i limit wynagrodzeń 3.084.168 tys. zł (działy nr 750, 752, 753, 755, 803).
2. Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, dla których ustalono tylko kwoty limitu wynagrodzeń łącznie 1.135.793 tys. zł (działy nr 750, 752, 753, 755, 803).

Przytoczone wyżej limity wynagrodzeń, dla poszczególnych grup osobowych, zawierały wynagrodzenia łącznie z podwyżkami od 1 stycznia 2006 r. oraz dodatkowe wynagrodzenia roczne. Dane te opublikowano w zestawieniach tabelarycznych załącznika 11 do ustawy budżetowej na 2006 r. W ustawie budżetowej na 2005 r. nie ustalono struktury zatrudnienia żołnierzy niezawodowych, gdyż kształtowanie stanów osobowych tej kategorii zatrudnienia leży w kompetencjach Ministra Obrony Narodowej.

Podział limitów zatrudnienia, stanów średniorocznych oraz planowanego zatrudnienia żołnierzy i pracowników MON na 2006 r. w ujęciu działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej przedstawiono w załączniku nr 5 do decyzji budżetowej na 2006 r. 77/MON z dnia 3 marca 2006 r. (Dz. Urz. MON z 2006 r. nr 3a, poz. 48).

W łącznym limicie zatrudnienia dotyczącym jednostek budżetowych resortu ON (część 29) wykazano, że dopuszcza się zatrudnienie w ilości:

- 83.439 żołnierzy zawodowych, w tym: 78.394 żołnierzy zawodowych służby stałej, w tym szeregowi zawodowi 8.484; 5.045 żołnierzy nadterminowych.
- 53.159 pracowników wojska w tym: 4 na kierowniczych stanowiskach państwowych, 3.349 pracowników korpusu służby cywilnej, 49.806 pracowników wg planu zatrudnienia.
- 60.575 żołnierzy niezawodowych, w tym: 56.865 żołnierzy służby zasadniczej, 1.500 kandydatów na żołnierzy zawodowych, 100 przeszkolenie absolwentów, 420 przeszkolenie studentów, 1.690 żołnierze rezerwy.

Limity zatrudnienia, określone w pkt. 1 i 2 powyższego wykazu, nie różniły się od limitów ustalonych dla resortu Obrony Narodowej w załączniku 11 ustawy budżetowej na 2006 r.

Ponadto dla akademii wojskowych (WAT, AON, AMW) ustalono limit zatrudnienia na 2006 r. wynoszący: 776 żołnierzy zawodowych, w tym 12 szeregowych zawodowych; 580 kandydatów na żołnierzy zawodowych, 841 pracowników wg planu zatrudnienia, żołnierzy służby zasadniczej i żołnierzy nadterminowych nie planowano.

Wydatki związane z zatrudnieniem w akademiach wojskowych wykazywane są w ramach dotacji budżetowej (§252-Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni publicznej).

W 2006 r. realizacja limitów zatrudnienia oraz wydatków na wynagrodzenia w poszczególnych grupach osobowych i działach klasyfikacji budżetowej dla części 29 – Obrona narodowa, przedstawiała się jak w tabeli załączonej w aktach kontroli str. 713-715.

#### Osoby objęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń

Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe.

Przeciętne zatrudnienie w 2006 r. wynosiło 3 osoby i było niższe od limitu o 2 osoby. W porównaniu do roku 2005 nie zmieniło się.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto przypadające na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 16.200 i w porównaniu do 2005 r. zmniejszyło się o 231,86 zł, czyli o 1,4 %. Limit wynagrodzeń (po zmianach) na 2006 r. wynosił 592,6 tys. zł faktycznie wydatkowano 583,2 tys. zł czyli 98,4%.

Członkowie korpusu służby cywilnej.

Przeciętne zatrudnienie w 2006 r. wynosiło 3.226 osób i było o 126 osób niższe od limitu. W porównaniu do 2005 r. przeciętne zatrudnienie zmalało o jedną osobę.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 2.308,37 zł. w porównaniu do roku 2005 wzrosło o 82,02 zł czyli o 3,6 %.

Limit wynagrodzeń na 2006 r. wynoszący 89.462,0 tys. zł został zrealizowany w kwocie 89.361,5 tys. zł, co stanowiło 99,9% planowanego limitu. W porównaniu do poprzedniego roku wykorzystane środki na wynagrodzenia były wyższe o 3.149,4 tys. zł.

Żołnierze i funkcjonariusze.

Przeciętne zatrudnienie żołnierzy zawodowych w 2006 r. wynosiło 80.117 osób i było niższe o 3.322 osób (o 4,1%) porównaniu do limitu rocznego. W porównaniu do 2005 r. przeciętne zatrudnienie wzrosło o 3.318 żołnierzy zawodowych, tj. o 4,1%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 3 263,91 zł i w porównaniu do 2005 r. było wyższe o 86,04 zł tj. o 2,7%.

Limit wynagrodzeń na 2006 r. wynoszący 2.988 112,4 tys. zł, zrealizowano w kwocie 2.986.851,2 tys. zł, co stanowiło 99,96%.

Z opracowania Sztabu Generalnego WP z dnia 05 lutego 2007 r. m.in. wynikało, iż: „Limit zatrudnienia żołnierzy służby nadterminowej, ustalony został na poziomie 5.245 a realizacja wynosiła 4.893 żołnierzy, co stanowi 93,3% limitu. Niepełne wykorzystanie limitu zatrudnienia żołnierzy nadterminowych zasadniczej służby wojskowej spowodowane było mniejszym zainteresowaniem tą formą służby i wynikało z niskiego uposażenia żołnierzy nadterminowych w 2006 r.

Dowód: akta kontroli 748-759

#### Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń

Przeciętne zatrudnienie w 2006 r. wynosiło ogółem (część 29-Obrona narodowa) 47.638 osób i w porównaniu do 2005 r. wzrosło o 88 osób, tj. o 0,2%.

Planowany limit zatrudnienia pracowników tej grupy wynosił 49.808 osób (w tym nauczyciele - 158 osób) wykonano w 95,6%, realizując przeciętne zatrudnienie w ilości 47.638 osób (w tym nauczyciele -150 osób).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w roku 2006 r. wynosiło 1.995,18 zł i w porównaniu do 2005 r. wzrosło o 38,37 zł, tj. o 1,96%

Limit wynagrodzeń na 2006 r., ustalony został na 1.140.640,7 tys. zł został zrealizowany w kwocie 1.140.557,1 tys. zł, czyli w 100%. W porównaniu do poprzedniego roku, środki wykorzystane na wynagrodzenia pracowników nie objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń były wyższe o 23.959,3 tys. zł, tj. 2,1%

#### Żołnierze niezawodowi

Decyzją budżetową na 2006 r. nr 77/MON z dnia 3 marca 2006 r. (Dz. Urz. MON nr 3A, poz. 48) Minister ON określił limit zatrudnienia żołnierzy niezawodowych w ilości ogólnej 61.155, w tym 60.575 dla jednostek budżetowych i 580 dla akademii wojskowych.

Dowód: akta kontroli str. 748-759

Realizacja limitu zatrudnienia dla żołnierzy niezawodowych przedstawiała się w poszczególnych grupach następująco:

- w grupie żołnierzy zasadniczej służby wojskowej stan średnioroczny został określony na poziomie 56.865. Natomiast realizacja limitu w tej grupie żołnierzy w 2006 r. wyniosła 53.666 osób, tj. 94,4% przydzielonego limitu,
- w grupie żołnierzy rezerwy przydzielony limit zgodnie z decyzją budżetową Ministra ON wynosił 1.690 żołnierzy. W związku ze zmianami organizacyjnymi skutkującymi zmniejszeniem potrzeb określono limit na poziomie 1.159 żołnierzy rezerwy stanu średniorocznego, z którego wykorzystano 1.059, co stanowi 91% realizacji planów.

Przeszkolono 69.000 rezerwistów, w tym 46.000 na ćwiczeniach krótkotrwałych, 21.000 na ćwiczeniach jednodniowych oraz 2.000 w ramach ćwiczeń długotrwałych.

- przeszkolenie wojskowe dla absolwentów szkół wyższych, limit określono na poziomie 100 osób średniorocznie. W skali roku przeszkolono 400 absolwentów, co stanowi 100% wykonania planu
- przeszkolenie studentów, ustalony limit na poziomie 420 osób średniorocznie zrealizowano w 98,7% powołując 3.556 osób z zaplanowanej liczby 3.600.
- w grupie kandydatów na żołnierzy zawodowych, limit zatrudnienia wynosił ogółem 2.080 w tym: jednostki budżetowe-1.500, akademie wojskowe-580.

W 2006 r. średni stan kandydatów na żołnierzy zawodowych wyniósł 1.338 żołnierzy, co stanowi 64,3%, z tego jednostki budżetowe 1.093, co stanowi 72,9% limitu oraz akademie wojskowe 245, co stanowi 42,2% limitu. Wyjaśniono, że „(...) Stosunkowo niski stan wykorzystania limitów zatrudnienia dla kandydatów na żołnierzy zawodowych wynika z mniejszego od zakładanego zapotrzebowania kandydatów na żołnierzy zawodowych do korpusu podoficerów i oficerów oraz mniejszego od zakładanego naboru do studium oficerskiego w WSO Wojsk Lądowych. Nabór do WSO we Wrocławiu na studium oficerskie nie spełniał oczekiwań i na planowanych 384 do powołania przyjęto tylko 211 i to w dwóch terminach egzaminacyjnych i po obniżeniu kryteriów”.

Dowód: akta kontroli str. 750-752 757-759

Na pytanie kontrolerów NIK, czy nie została przekroczona kwota wydatków na wynagrodzenia określona ustawą budżetową na 2006 r. oraz decyzjami Ministra Finansów o zmianach planu wydatków, Dyrektor DB MON poinformował: „W żadnym z działów i rozdziałów wysokość poniesionych wydatków na wynagrodzenia nie była wyższa od limitów określonych ustawą budżetową na 2006 r. i decyzjami Ministra Finansów”.

Dowód: akta kontroli str. 653

Również na pytanie: czy wystąpiły różnice pomiędzy planowanym poziomem zatrudnienia a jego rzeczywistym wykonaniem, Dyrektor DB MON wyjaśnił:

„W odniesieniu do żołnierzy zawodowych na plan 83.548 średnioroczne zatrudnienie w 2006 roku wyniosło 80.117, tj. 96,0% i dotyczyło wszystkich działów i rozdziałów klasyfikacji wydatków budżetowych. Wykazane w sprawozdaniu budżetowym Rb – 70 przekroczenie o 24,7% limitu żołnierzy zawodowych w rozdziale 75206 „Wojskowe Służby Informacyjne” jest pozorne. Wynika ono bowiem z metodologii sporządzania tego sprawozdania w związku z likwidacją WSI i przeniesieniem z dniem 1.10.2006 r. żołnierzy zawodowych i ich limitów do innych dysponentów, stosownie do decyzji Nr 435/MON

Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 października 2006 r. zmieniającej decyzję budżetową na 2006 r. W podobnym stopniu, tj. 95,7% nie zostało wykonane zatrudnienia pracowników (plan 53.165, realizacja 50.867). Jak wynika z przedstawionych Ministrowi ON informacji Sztabu Generalnego i Departamentu Kadr z wykonania stanów osobowych w 2006 r. głównym powodem niewykonania stanów osobowych żołnierzy zawodowych było wyższe o 76,3% wykonanie zaplanowanych zwolnień żołnierzy zawodowych (na plan 2.300 zwolniono 4.056 żołnierzy, w tym aż 81,5% na wniosek żołnierza, a tylko 0,85% na wniosek organu wojskowego). Istotny wpływ w tym zakresie miało również niewykonanie zaplanowanych przyjęć do służby szeregowych zawodowych o 798 osób oraz żołnierzy zasadniczej służby wojskowej pełnionej nadterminowo o 352 osoby, co uzasadnia się głównie spadkiem zainteresowania tymi formami służby wojskowej i niskim uposażeniem. W odniesieniu do pracowników wojska na niepełne wykonanie stanów zatrudnienia wywarły, w opinii Departamentu Kadr, między innymi długotrwałe procedury naboru pracowników do służby cywilnej i do nowoutworzonych: Służby Wywiadu Wojskowego i Służby Kontrwywiadu Wojskowego. W 2007 r., w związku z obniżeniem do poziomu 51.000 stanów zatrudnienia pracowników jednostkach budżetowych (stan faktyczny na dzień 31.12.2006 r. 50.651 osób) sytuacja w omawianym zakresie powinna ulec zdecydowanej poprawie. Bardziej szczegółowe wyjaśnienia odnośnie realizacji stanów osobowych w 2006 r. powinni przedstawić, stosownie do kompetencji, Szef Zarządu Organizacji i Uzupełnień P-1 Sztabu Generalnego WP oraz Dyrektor Departamentu Kadr”.

Dowód: akta kontroli str. 653-654

## VI.7 Zobowiązania

Jednostki budżetowe resortu Obrony Narodowej posiadały na koniec okresu sprawozdawczego następujące stany zobowiązań:

Wyszczególnienie	Stan na koniec grudnia		3:2
	2005	2006	
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania ogółem	497.354,5	386.818,6	77,8
Zobowiązania wymagalne, z tego:	195,2	1,3	0,7
§ 428 Zakup usług zdrowotnych	195,2		-
§ 430 zakup usług pozostałych		1,3	-

Dowód: akta kontroli str. 655

Dane wytworzone w ww. tabeli potwierdzały następujące sprawozdania:

- Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa, w zakresie zobowiązań ogółem i wymagalnych;

- Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych w zakresie zobowiązań wymagalnych.

Dowód: akta kontroli str. 268, 299

W informacji o realizacji budżetu MON za I półrocze 2006 r. m.in. przedstawiono dane o zobowiązaniach, które na 30 czerwca 2006 wyniosły: 332.247,7 tys. zł, z tego:

- z tytułu wydatków osobowych (podatek dochodowy, ZUS, ubezpieczenia zdrowotne) – 180.397,6 tys. zł;
- z tytułu wydatków rzeczowych – 151.850,1 tys. zł, w tym 3,5 tys. zł zobowiązania wymagalne.

Najwyższe zobowiązania rzeczowe wystąpiły w Dowództwie Marynarki Wojennej (78.041,5 tys. zł) dotyczyły przede wszystkim płatności wynikających z dostaw systemu uzbrojenia raketowego i kierowania walką na okręty t. 660.

Zobowiązania wymagalne dotyczyły również jednostek nadzorowanych i podporządkowanych Ministrowi Obrony Narodowej (akademii, agencji, SP ZOZ, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych). Najwyższe zobowiązania wymagalne wystąpiły w SP ZOZ – 65.306,7 tys. zł oraz WZRB Nowy Dwór Mazowiecki – 2.915,1 tys. zł i WAT - 1.646,5 tys. zł.

Dowód: akta kontroli str. 387-388

Wyjaśniając powstanie w 2006 r. zobowiązań wymagalnych w jednostkach podległych, dyrektor DB MON poinformował: „Zobowiązania wymagalne, które wystąpiły na dzień 31.12.2006 r. dotyczą zakwestionowania przez RZI w Krakowie wykonania części usługi serwisowej przez MAGNUM Szalet Serwis. Wobec powyższego RZI wystąpiło do kontrahenta o wystawienie faktury korygującej na niezrealizowaną część usługi.”

Dowód: akta kontroli str. 655

W informacji o realizacji budżetu MON za I półrocze 2006 r. m.in. przedstawiono dane o odsetkach, karach i odszkodowaniach. Za okres ten wyniosły one 1.968,7 tys. zł i dotyczyły:

- odsetek - 582, 9 tys. zł, w tym 353,3 tys. zł (§467) od nieterminowych wpłat podatku od nieruchomości, opłacone przez RZI Bydgoszcz, oraz 216,9 tys. zł pozostałych odsetek (§458), z najwyższą kwotą 71,9 tys. zł z tytułu zwłoki w wypłacie pełnej wysokości diet z podróży zagranicznych żołnierzy delegowanych z DMW,
- kar i odszkodowań wypłaconych na rzecz osób fizycznych (§459) – 1.385,8 tys. zł, w tym największą kwotę w Dowództwie Wojsk Lądowych – 869,6 tys. zł, dotyczącą rent

wyrównawczych, odszkodowań za trwałe uszkodzenie ciała, odszkodowań dla osób nie słusznie represjonowanych.

Dowód: akta kontroli str. 387,408

Natomiast w informacji rocznej dyrektor DB MON przedstawił, że z budżetu MON, opłacono odsetki na łączną kwotę 12.276,1 tys. zł, w tym głównie z tytułu nieterminowych wpłat podatku od nieruchomości. Odsetki te były konsekwencją niekorzystnych dla MON rozstrzygnięć sądowych w sprawach dotyczących sposobu naliczania przez samorządy podatku od terenów poligonowych. Wielkość kar i odszkodowań w 2006 r. wyniosła 12.299,7 tys. zł, w tym głównie z tytułu wypłacenia jednorazowych odszkodowań za doznany uszczerbek na zdrowiu lub śmierć.

Dowód: akta kontroli str. 925

## **VII. ZAKŁADY BUDŻETOWE, GOSPODARSTWA POMOCNICZE, FUNDUSZE MOTYWACYJNE, RACHUNEK DOCHODÓW WŁASNYCH**

W resorcie obrony narodowej w 2006 r. prowadzono działalność pozabudżetową w formie zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych oraz państwowego funduszu celowego-Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych.

W § 5 decyzji budżetowej na 2006 r. Minister Obrony Narodowej określił przychody i wydatki oraz rozliczenia z budżetem państwa jednostek pozabudżetowych: zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych oraz funduszu celowego:

- 1) Łącznie zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze;
  - a) Przychody -365.551 tys. zł, w tym dotacja celowa na inwestycje – 3.907 tys. zł;
  - b) Wydatki -366.250 tys. zł, w tym wpłata do budżetu części ( 50%) z zysku gospodarstw pomocniczych- 262 tys. zł;
- 2) Fundusz celowy MON – Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych – przychody i wydatki -90.012 tys. zł.

Podział wykazanych kwot na podmioty, wg form organizacyjno prawnych, określa załącznik nr 7 do decyzji budżetowej MON.

W ramach Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych planowano:

- 1) przychody w kwocie 90.012 tys. zł składającej się z:
  - a) dochodów Agencji Mienia Wojskowego (§628), z kwotą 85.000 tys. zł,

b) z udostępnienia poligonów wojskom obcym, w części nie przeznaczonej na zmniejszenie poniesionych wydatków (Wojska Lądowe-§083) z kwotą 5.000 tys. zł,

c) wpływów za specjalistyczne usługi świadczone w czasie wykonywania zadań szkoleniowych (Wojska Lądowe-§083) z kwotą 12 tys. zł;

2) wydatki na zakupy inwestycyjne funduszy celowych (§612), z kwotą 90.012 tys. zł.

Z informacji o realizacji budżetu MON na dzień 30 czerwca 2006 r. m.in. informowano iż: funkcjonowały następujące zakłady budżetowe:

1) Centrala Wojskowe Misje Pokojowe, powołana do obsługi finansowej jednostek wojskowych poza granicami państwa, finansowana z wpływów uzyskiwanych z Sekretariatu ONZ z tytułu funkcjonowania polskich kontyngentów wojskowych,

2) Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, powołany do zarządzania pakietami inwestycyjnymi w ramach programu inwestycji NATO, dla których Polska została wskazana jako kraj – gospodarz,

3) Zakład Systemów Jakości i Zarządzania, realizujący zadania w zakresie certyfikacji systemów jakości wyrobów i usług (m.in. szkolenia) oraz związane z działalnością Konferencji Narodowych Dyrektorów do Spraw Uzbrojenia Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego,

4) 10 wojskowych domów (zespołów) wypoczynkowych.

W analizowanym okresie w resorcie ON funkcjonowało 121 gospodarstw pomocniczych w tym: 65 kasyn wojskowych, 29 pralni, 14 WDW, 1 piekarnia oraz 12 innych gospodarstw pomocniczych. Źródłami przychodów były: sprzedaż przez RZUSiM usług prania wodnego i czyszczenia chemicznego na rzecz jednostek wojskowych i odbiorców indywidualnych, sprzedaż przez Kasyna Wojskowe usług gastronomicznych oraz towarów, sprzedaż usług remontowo-konserwacyjnych sprzętu służby żywnościowej i mundurowej oraz produkcji własnej wynikającej ze zleceń dla i spoza wojska, sprzedaż usług przez WDW/WZW związanych z udostępnianiem bazy szkoleniowej oraz wypoczynkiem i rekreacją.

Dowód: akta kontroli str. 385,405

Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104), wojskowe jednostki budżetowe mogły gromadzić, na wydzielonym rachunku dochodów własnych, dochody uzyskane z tytułów wymienionych w ustawie, które mogły być przeznaczone na:

- sfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych związanych z uzyskiwaniem przez jednostkę budżetową dochodów,



- cele wskazane przez darczyńcę,
- remont lub odtworzenie mienia w przypadku uzyskiwania dochodów.

Za I półrocze 2006 r. dochody własne i wydatki nimi sfinansowane wyniosły 10.290,9 tys. zł, co stanowiło 71,1% planu (14.457,0 tys. zł).

Dowód: akta kontroli str. 386

Dyrektor DB MON w piśmie z 05 marca 2007 r. przedstawił dane dotyczące zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, rachunku dochodów własnych, które załączono do akt kontroli str. 655,656.

Na pytanie kontrolerów NIK - czy w 2006 r. wystąpiły w resorcie ON przypadki, w których zakłady budżetowe, bądź gospodarstwa pomocnicze posiadały ujemny wynik finansowy, Dyrektor DB MON odpowiedział:

„(...) Departament Budżetowy w obecnej chwili może posłużyć się informacjami wynikającymi z łącznych rocznych sprawozdań Rb-31 z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych. Na ich podstawie stwierdzić można, że w 2006 r. wystąpiły przypadki, w których gospodarstwa pomocnicze odnotowały ujemny wynik finansowy (stratę). Strata na działalności w łącznej kwocie 882.671,67 (...)

Jednocześnie nadmienić należy, że z poziomu dysponenta głównego, dysponującego łącznymi sprawozdaniami finansowymi (Rb-31), identyfikacja nierentownych gospodarstw pomocniczych, nie jest możliwa. (...)

Mając na względzie obowiązujące, w zakresie sprawozdawczości zakładów budżetowych uregulowania prawne, przedstawienie wykazu zakładów budżetowych, które osiągnęły ujemny wynik finansowy możliwe będzie po sporządzeniu przez nich rocznego sprawozdania finansowego (bilansu) i przekazaniu go do Departamentu Budżetowego do dnia 31 marca 2007 r.”

Dowód: akta kontroli str. 782,783

W informacji rocznej o realizacji budżetu za 2006 r. dyrektor DB MON potwierdził, że w resorcie obrony narodowej funkcjonowało 12 zakładów budżetowych oraz 121 gospodarstw pomocniczych.

Dowód: akta kontroli str. 921-923

\*

\*

\*

Kontrolerzy poinformowali Ministra Obrony Narodowej o przysługującym z mocy art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, prawie zgłoszenia w terminie 14 dni od daty otrzymania protokołu kontroli umotywowanych zastrzeżeń na piśmie co do ustaleń zawartych w niniejszym protokole kontroli.

Kontrolerzy poinformowali Ministra Obrony Narodowej o przysługującym na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy o NIK, prawie odmowy podpisania protokołu kontroli z jednoczesnym obowiązkiem złożenia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli, wyjaśnienia tej odmowy

Kontrolerzy poinformowali Ministra Obrony Narodowej o przysługującym, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o NIK, prawie złożenia pisemnych wyjaśnień, w terminie uzgodnionym z kontrolerami, co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzony został w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano w dniu 6 kwietnia 2007 r. do Ministra Obrony Narodowej.

Warszawa, dnia 6 kwietnia 2007 r.

MINISTER  
OBRONY NARODOWEJ

Aleksander Szczygło

KONTROLERZY NIK

Sławomir Marciniak

Ryszard Zajac

Arkadiusz Tulpan

Rafał Komorowski

